

GENADE

onder
het Oude Verbond

33 overdenkingen over de werking van Gods genade onder het oude verbond
Hein de Haan

INHOUDSOPGAVE

1. Noach vond genade in de ogen van de Heer	7
2. Abraham vond genade in de ogen van de Heer	10
3. Lot vond genade bij de boodschappers	12
4. Genade voor Eliëzer, de slaaf van Abraham	14
5. Genade aan Jacob bewezen	16
6. Genade aan Jacob werkt door	18
7. Genade aan Jozef bewezen	20
8. Gods genade werkt door bij Jozef	22
9. Israël, bevrijd uit Egypte door Gods genade	24
10. Genade bij de wetgeving	26
11. Mozes vond genade in de ogen van Yahweh	28
12. Genade in de priesterlijke zegen	30
13. Verwarring bij Mozes over Gods genade	32
14. Bijzondere genade zoeken. Gewone genade vinden.	33
15. Hoe zit het met die genade?	35
16. Genade voor Rachab de hoer	37
17. Gideon vond genade in de ogen van de Heer	39
18. Geen genade van het volk voor Gideon	41
19. Yahweh bewijst genade aan Ruth	42
20. Een dienstknecht uit genade: Hanna	44
21. Genade van Yahweh tussen Jonathan en David	46
22. Genade uit de relatie Jonathan & David	48
23. Genade van de mannen van Jabes	50
24. Genade wijkt niet van het huis van David	51
25. Chanun, de begenadigde	53
26. Genade draagt geen fluwelen handschoentjes	54
27. Davids worsteling met genade	56
28. Veel grotere genade	58
29. Genade in een tijd van rebellie	60
30. Genade verdienen	62
31. Salomo's opvoeding in genade	64
32. Genade bij de inwijding van de tempel	66
33. Het antwoord dat God Salomo geeft	69

1. Noach vond genade in de ogen van de Heer

Genesis 6:8 Noach vond genade in de ogen van Yahweh.

Het is hier het Hebreeuwse zelfstandig naamwoord 'chen', dat genade, gunst, genegenheid, bekoorlijkheid en aanvaarding betekent.

De vraag is wat jij ziet: Oordeel of genade?

Wat zien de meeste mensen als je hen vraagt naar de geschiedenis van Noach? Het merendeel zal het dan hebben over chaotische wereld met een oordelend God. Maar wat ziet Noach als hij opziet in de ogen van Yahweh? Genade! In de persoon van Noach toont Yahweh feitelijk aan de hele mensheid Zijn genade.

Dan krijgen we zijn naam: "Noach"! Die naam betekent 'rust'. De reden van die bijzondere naam was: *Genesis 5:29 en gaf hem de naam Noach, zeggende: Deze zal ons troosten over de moeitelijke arbeid onzer handen op deze aardebodem, die Yahweh vervloekt heeft.*

Let er nou eens op hoe die naam (Noach/Rust) op velerlei manieren in de Bijbel gebruikt wordt. Het leven van de mensheid begon opnieuw toen de ark op de berg de Ararat wat deed? Toen het daar rustte. *Genesis 8:4 In de zevende maand, op de zeventiende dag der maand, BLEEF de ark VASTZITTEN (letterlijk "RUSTTE") op het gebergte van Ararat.*

Ook spreekt zijn naam van de door Yahweh zelf ingestelde sabbatrust.

Exodus 20:11 In zes dagen heeft Yahweh de hemel en de aarde gemaakt, de zee en al wat daarin is, en Hij RUSTTE op de zevende dag; daarom zegende Yahweh de sabbatdag en heiligde die.

Nou juist die Noach vond genade toen hij in de ogen van Yahweh keek. Ieder die Noach ontmoette en hem begroette zei: "RUST". Zo kende men Noach. Zo kent men ieder die in de ogen van Yahweh heeft gekeken en daar genade vond.

Wij mogen rust in Christus bezitten

Mattheus 11:28 Komt tot Mij, allen, die vermoeid en belast zijt, en Ik zal u RUST geven;

We ontvangen die genade volledig vrij en men herkent ons aan die uit genade geschonken rust.

Mattheus 11:29 neemt mijn juk op u en leert van Mij, want Ik ben zachtmoedig en nederig van hart, en gij zult RUST vinden voor uw zielen;

Er was zoveel tumult op de aarde in de tijd van Noach. Vrijwel elk mens die je naar de tijd van Noach vraagt zal een periode in de wereldgeschiedenis beschrijven van onbeschrijflijke chaos. Maar het meest kenmerkende aan Noach was de genade, die hij gevonden had en de rust, die hij uitstraalde.

Als Paulus de praktische bijstand van de Corinthiërs ziet voor de arme gelovigen in Jeruzalem herkent hij daarin de onuitsprekelijke genade van Yahweh, die zich heeft geopenbaard in Christus Jezus. Zie je hoe ver genade doorwerkt? Ook dan kenmerkt die genade zich weer in rust.

2 Corinthe 9: 14 - 15 de buitengewone genade Gods, die op u RUST. God zij dank voor zijn onuitsprekelijke gave!

Kijk niet zoveel naar beneden. In de tijd van Noach was beneden zoveel ellende te ontdekken, maar Noach keek omhoog in de ogen van Yahweh en vond genade. Noach kon je zo herkennen aan de rust. Er was veel mis in Corinthe, maar Paulus keek omhoog en zag die buitengewone genade van God en herkende de rust die deze genade bracht bij deze gelovigen.

Hebreeën 4:3 Wij gaan tot DE RUST in, wij, die tot geloof gekomen zijn.

Er is simpelweg rust van eigen werken

Hebreeën 4:10 Wie tot ZIJN RUST is ingegaan, is ook zelf tot RUST gekomen van zijn werken, evenals God van de Zijne.

Noach keek omhoog. Wij mogen omhoog kijken. Noach zag in de ogen van Yahweh. Wij mogen in die ogen kijken. Noach vond daar genade. Wij zullen daar altijd genade vinden. Noach, die zelf 'rust'

heette, is daar tot rust gekomen van zijn eigen werken. Waar wij die genade vinden, zijn ook wij echt tot rust gekomen van onze eigen werken.

Kijken we oprecht op in de ogen van Yahweh, dan vinden we daar genade.

Het is de genade, die in de ogen van Yahweh gevonden wordt, die de basis is voor de rust, waarmee de mens getroost zal worden.

Het is de genade, die in de ogen van Yahweh gevonden wordt, waardoor van Noach in het volgende vers gezegd kan worden dat hij rechtvaardig is. Besteedt Paulus niet de hele brief aan de Romeinen aan het feit dat rechtvaardiging alleen op grond van het werk van Christus rust?

Het is de genade, die in de ogen van Yahweh gevonden wordt, waardoor Noach met God ging wandelen, zoals ook in het volgende vers beschreven wordt.

Het is de genade, die in de ogen van Yahweh gevonden wordt, die Noach tot een prediker van de gerechtigheid, die hij zelf net ontvangen had, maakte (2 Petrus 2: 5)

Het is de genade, die in de ogen van Yahweh gevonden wordt, die de basis is van het geloof van Noach om die ark toe te bereiden (Hebr. 11: 7).

Het is de genade, die in de ogen van Yahweh gevonden wordt, wat een compleet nieuw begin betekende voor de mensheid.

Het is de genade, die in de ogen van Yahweh gevonden wordt, die de basis is van de rust die de ark vond op de berg, de Ararat. (Gen. 8: 4)

Het is de genade, die in de ogen van Yahweh gevonden wordt, die de basis is van Gods onvoorwaardelijk verbond met de hele schepping. (Gen. 9: 8-17).

Alles Is Genade

Al deze ervaringen die Noach met God mocht opdoen waren het rijke gevolg van die genade, die hij in de ogen van Yahweh mocht vinden.

Het is niet slechts de redding waarvoor we naar genade mogen wijzen.

Het is niet alleen de rechtvaardiging, die uit die genade voortkomt.

Het is niet alleen het einde van het oude leven en de start van een nieuw begin, dat uit die genade voortkomt.

Het is ook de wandel, de prediking en het werk van Noach dat zijn bron vond in de genade, die hij vond in de ogen van Yahweh met als klap op de vuurpijl de onvoorwaardelijke relatie, die Yahweh aangaat met de hele schepping.

Alles is genade.

Natuurlijk riep dit stuk over de werking van Gods genade in de tijd van Noach opnieuw vragen op over de genade in het wegvagen van de hele mensheid in die tijd. Ik pretendeer daar niet alle antwoorden op te hebben, maar ik heb er wel een bepaalde genade-kijk op. Daar komt die:

Dit hoofdstuk tekent Gods reddingswerk van de mensheid. Genade dus.

Let eens op het woordgebruik in dit hoofdstuk:

*Genesis 6: 11 De aarde was **VERDORVEN** voor Gods aangezicht;*

Hier staat voor het werkwoord “*verdorven*” het Hebreeuwse woord ‘*shachath*’. Letterlijk betekent dit: ‘*verwoest*’ of ‘*vernietigd*’. Dus pal voor de ogen van God was de aarde reeds totaal verwoest of vernietigd. Volgens mij was dat het resultaat van die vermenging tussen de mensheid en de geestelijke machten, wat beschreven werd in een vorig vers.

Genesis 6: 1 Toen nu de mensen zich begonnen te vermenigvuldigen op de aarde, en dochters kregen, toen zagen de zonen van God naar de dochters van de mensen, dat zij schoon waren, en namen tot vrouwen wie zij wilden.

Dit wijst naar mijn idee op die mengvorm tussen de mens en de geestelijke machten. Dat hybride soort had als het ware de mensheid uitgeroeid. Dat blijkt temeer uit het volgende vers.

*Genesis 6: 12 Toen zag God de aarde, en ziet, zij was **VERDORVEN**; want al het vlees had zijn weg **VERDORVEN** op de aarde.*

Daar hebben we het woord “*verdorven*” weer en wel tot twee keer aan toe. Een dubbele getuigenis dat echt alles verwoest is. Al het vlees zoals het hier zo nadrukkelijk staat toont dus aan dat er niks van de mensheid als mensheid eigenlijk meer gezond of heel was. Niks was meer mens. Er was alleen nog een

hybride soort tussen mens en geestelijke macht. Het gezin van Noach was hier dus de enige uitzondering. Waar maak ik uit op dat het gezin van Noach een uitzondering was?

Genesis 6: 9 Noach was een vroom man, en onberispelijk, en wandelde met God in zijn tijd.

Dat woord “onberispelijk” is het Hebreeuwse woord: ‘tamim’. Letterlijke betekenis: ‘onaangeroerd’ of ‘volkomen gaaf’. Het woord heeft totaal geen ethische of morele betekenis. Het wijst op de lichamelijke perfectie.

Het gaat hier dus niet over de vraag of Noach en zijn familie moreel hoogstaand waren tussen al hun tijdgenoten die zo moreel verdorven waren. Het gaat hier over het feit dat tussen de hele mensheid die verwoest was door de vermenging met geestelijke machten er nog een familie was die zich niet seksueel vermengd had. Hun menselijke geslachtslijn was nog niet verwoest. God kon in hen dus de hele mensheid redden. Alles draaide hier om Gods reddingswerk van de mensheid en natuurlijk bovenal van het zaad, dat beloofd was en dat in de persoon van Christus werkelijkheid zou worden.

2. Abraham vond genade in de ogen van de Heer

De tweede vermelding van 'Genade' in het Oude Testament vinden we in het leven van Abraham: *Genesis 18:3 Hij zei: Mijn Adonai, aangezien ik genade gevonden heb in Uw ogen, ga dan niet aan uw knecht voorbij.*

Het is hier opnieuw het Hebreeuwse zelfstandig naamwoord 'chen', dat genade, gunst, genegenheid, bekoorlijkheid en aanvaarding betekent. Ook wordt opnieuw dezelfde uitdrukking gebruikt als bij Noach: 'Genade vinden in Uw ogen'.

Ook al is het hier in het Oude Testament de eerste keer dat er letterlijk over genade gesproken wordt die Abraham vindt, toch is hij al veel eerder met genade geconfronteerd. Dat blijkt in het Nieuwe Testament.

In Genesis 15 komt het woord van Yahweh tot Abram. Ja, ik spel zijn naam nu niet verkeerd. Zo heette hij nog toen Yahweh voor de eerste keer bij hem kwam. Letterlijk vertaald was hij toen nog de 'vader van de hoogten'. Zijn naam sprak toen nog van de vele afgodendiensten die door de volkeren op hoogten gehouden werden. Yahweh beloofde hem toen een groot nageslacht, ontelbaar als de sterren aan de hemel. Yahweh toonde Abram de stukken land dat zijn erfdeel zou worden en waar zijn nageslacht zou wonen. Toen sloot Yahweh met Abram een onvoorwaardelijk verbond. Bedenk dat niet alleen Abram zijn oude naam nog had maar ook Saraï heette toen nog heel letterlijk 'twistziek'. Nogal een vreemd stelletje ongeregeld om een verbond mee te sluiten en dat dan ook nog eens zonder enige voorwaarde aan hun kant te stellen.

Yahweh handelt nou eenmaal naar genade. Op dit hele gebeuren kijkt Paulus in Romeinen 4 terug en dan schrijft hij het volgende: *Romeinen 4: 16 Opdat het zou zijn naar genade.*

Yahweh ging onvoorwaardelijk een verbond aan met deze afgodische man en twistzieke vrouw. De belangrijke reden was omdat Yahweh handelt met de mens op grond van genade. De mens kan de relatie met Yahweh niet verdienen. Yahweh schenkt het de mens zonder enige verwachting van een tegenprestatie. Onverdiende gunst.

Yahweh bewijst genade. Ook in Galaten 3 kijkt Paulus op deze zelfde gebeurtenis terug en dan schrijft hij: *Galaten 3:18 Immers, als de erfenis van de wet afhangt, dan niet van de belofte; en juist door een belofte heeft God aan Abraham Zijn genade bewezen.*

Yahweh had niet het plan dat alles wat Hij Abram aanbood door Abram, de afgodendienaar, verdiend werd. Het zou niet van de wet afhangen. Alles hing op de belofte van Yahweh zelf en daarin bewees Hij Zijn genade.

De jaren gaan voorbij en als Abram 100 jaar oud is en Saraï al 90 verschijnt Yahweh opnieuw aan hem. Dat kan je nalezen in Genesis 17. Yahweh herhaalt Zijn beloften en bevestigt Zijn verbond met Abram. Wat vruchtbaarheid betreft waren hun lichamen allang morsdood. Eigen mogelijkheden om kinderen te krijgen waren uitgesloten en toch spreekt Yahweh opnieuw over een zoon. Een duidelijker plaatje van genade is vrijwel onmogelijk. God werkt waar de mens onmachtig is om te werken.

Bij deze ontmoeting verandert Yahweh zelf hun namen: *Genesis 17: 5 gij zult niet meer Abram genoemd worden, maar uw naam zal zijn Abraham, omdat Ik u tot een vader van een menigte volken gesteld heb.*

De vader van de hoogten werd de vader van menigten. Dat is de betekenis van zijn nieuwe naam. Ook de naam van Saraï, de twistzieke, werd veranderd:

Genesis 17: 15 Wat uw vrouw Saraï betreft, gij zult haar niet Saraï noemen, maar Sara zal haar naam zijn.

De twistzieke wordt vorstin, wat de betekenis is van haar nieuwe naam.

Wat een blijk van de genade van Yahweh! Zij zelf waren onmachtig om iets te doen aan de vervulling van de belofte. Abraham moest lachen in Genesis 17: 17 bij het horen van de belofte. Toch sloot Yahweh hier een relatie met hen en gaf hen, in hun namen, een compleet nieuw leven.

Genade is dat alles door Yahweh zelf voor en in de mens volbracht wordt. Tot zeven maal spreekt Yahweh in dat gedeelte ook uit dat Hij het zal doen.

Genesis 17: 6 Ik zal u uitermate vruchtbaar maken.

Genesis 17: 6 Ik zal u tot volken stellen.

Genesis 17: 7 Ik zal mijn verbond oprichten tussen Mij en u.

Genesis 17: 8 Ik zal aan u en uw nageslacht het land, waarin gij als vreemdeling vertoeft het ganse land Kanaän, tot een altoosdurende bezitting geven.

Genesis 17: 8 Ik zal hun tot een God zijn.

Genesis 17: 19 Ik zal mijn verbond met hem oprichten tot een eeuwig verbond, voor zijn nageslacht.

Genesis 17: 21 Ik zal mijn verbond oprichten met Izaäk.

Na al deze blijken van genade zijn we aanbeland in het hoofdstuk waar we ons tweede Hebreeuwse woord voor 'genade' in het Oude Testament tegenkomen.

Genesis 18: 1 En Yahweh verscheen aan hem.

Abraham kende Hem inmiddels al van al de voorgaande ontmoetingen. Dat de genade reeds werkt in het leven van Abraham herken je in het feit dat hij daar op het heetst van de dag hoopvol verwachtend voor zijn tent zit.

Genesis 18: 1 Yahweh verscheen aan hem bij de terebinten van Mamre, terwijl hij op het heetst van de dag in de ingang der tent zat.

Hoop en verwachting op de komst van de Heer is een vrucht door genade bewerkt.

Yahweh verschijnt aan Abraham en dan lees je de reactie van Abraham:

Genesis 18: 2 Hij sloeg zijn ogen op en zag.

De Heer komt ook bij ons, bij jou en mij, met zijn overvloeiende rijkdom van genade. Hij werkt aan, in en door ons met Zijn overvloeiende rijkdom van genade. Het lijkt me een goed idee om dan ook een de ogen op te slaan. Willen we weten wat Hij allemaal werkt? Of vrezen we misschien dat we een strenge, misschien zelfs wel een toornende God zullen aantreffen?

Abraham had al wat ervaring opgedaan in zijn relatie met Yahweh en hij kijkt omhoog. Het beste wat je doen kan. Wat vindt hij daar?

Genesis 18:3 Hij zei: Mijn Adonai, aangezien ik genade gevonden heb in Uw ogen, ga dan niet aan uw knecht voorbij.

Evenals Noach vindt hij in die ogen van Yahweh niets anders dan genade. Ja, God stroomt over van genade, ook voor ons. We mogen genade vinden als we opzien in Zijn ogen.

Op grond van wat Abraham daar ziet in die ogen stelt hij voor: 'Omdat ik genade heb gevonden in uw oog, blijf bij mij, eet met mij.'

Het is genade dat God met ons is, zelfs in onze maaltijden. Wat een bijzonder heerlijke genade is het dat Yahweh dan Zijn plannen, Zijn ideeën deelt met ons, zoals Hij dat ook met Abraham deed. Misschien lachen we, net als Sara dat in Genesis 18: 12 deed omdat we nauwelijks kunnen indenken dat God Zijn levenskracht in onze dood kan bewerken. Yahweh oordeelt Sara niet en God oordeelt jou en mij ook niet. Hij handelt in genade.

Die genade mogen ook wij vinden in Zijn ogen

3. Lot vond genade bij de boodschappers

*Genesis 19:19 Zie toch, uw knecht heeft **GENADE** gevonden in uw ogen, en U hebt mij een grote **WELDAAD** bewezen door mij in het leven te behouden, maar ik zal niet naar het gebergte kunnen ontkomen, zonder dat het onheil mij achterhaalt en ik sterf.*

Het eerste woord ‘**genade**’ hier is opnieuw het Hebreeuwse zelfstandig naamwoord ‘*chen*’, dat genade, gunst en genegenheid betekent.

Het tweede zelfstandig naamwoord ‘*weladaad*’ is een nieuw Hebreeuws woord ‘*cheched*’, dat genade, goedheid, vriendelijkheid en getrouwheid betekent. Je zou kunnen zeggen: ‘*cheched*’ is genade in het bewijzen van genade.

Let nu op! In wiens ogen ontdekte Lot genade? Dat was bij de boodschappers. Lot sprak hier niet Yahweh aan, zoals Noach en Abraham dat deden. Lot had hier contact met de boodschappers die ook met Yahweh bij Abraham waren. Lot had inderdaad ook wel genade gevonden voor zijn redding. Daar zat echter geen persoonlijke omgang met Yahweh aan vast. Het verliep via anderen.

De naam “*Lot*” betekent “*bedekking*”. Op zich spreekt zijn naam dus al van het feit dat daar geen direct zicht op Yahweh was. De naam ‘*Lot*’ kan je ook vertalen met ‘*sluier*’. Hierin zien we eigenlijk al de bedekking, die tot nu toe op Israël rust omdat ze voor hun redding nog altijd op eigen werken blijven rekenen. Die bedekking wordt direct in Christus zelf weggenomen.

2Corinthe 3:13 - 18 Geheel anders dan Mozes, die een bedekking voor zijn gelaat deed, opdat de kinderen Israëls geen blik zouden slaan op het einde van hetgeen moest verdwijnen. Maar hun gedachten werden verhard. Want tot heden toe blijft dezelfde bedekking over de voorlezing van het oude verbond zonder weggenomen te worden, omdat zij slechts in Christus verdwijnt. Ja, tot heden toe ligt, telkens wanneer Mozes voorgelezen wordt, een bedekking over hun hart, maar telkens wanneer iemand zich tot de Heer bekeerd heeft, wordt de bedekking weggenomen.....En wij allen, die met een aangezicht, waarop geen bedekking meer is, de heerlijkheid des Heren weerspiegelen, veranderen naar hetzelfde beeld van heerlijkheid tot heerlijkheid, immers door de Heer, die Geest is.

Lot was dus in zekere mate blind. Wat hij dan nog wel zag was via via. Tja, God opent en sluit ogen. Misschien nemen wij ook wel, net als Lot, er genoeg mee iets van Gods genade gevonden te hebben bij de brengers van de boodschap. Zij brachten inderdaad aan Lot de boodschap van genade. Hij vond die terug in hun ogen. Hij zegt zelfs ‘*jullie hebben mij een grote weldaad bewezen door mij in het leven te behouden*’. Dat is eigenlijk tamelijk zwak vertaald hier. Letterlijk zegt hij: ‘*jullie hebben de genade aan mij groot gemaakt*’. Hij had het blijkbaar niet eens verwacht gered te worden. Maar in dit voorbeeld zien we al dat die genade, die hij via via ontving, niet als overvloedig rijk wordt ervaren. Er is zelfs in dit vers twijfel bij Lot over zijn eigen redding.

Yahweh had een schuilplaats uitgekozen voor Lot: De bergen. Wat blijkt nou? Lot gaat onderhandelen. Hij wil de schuilplaats, die God schenkt, inruilen. Lot vraagt om een andere plek ‘*Zoar*’, wat ‘*klein*’ of ‘*onbetekenend*’ betekent. Overvloedige rijkdom van genade wordt ingeruild voor iets onbetekenends. In onze praktische ervaring van wat Gods genade voor ons in werkelijkheid werkt vinden we dat vaak te overweldigend, te groots en we nemen vroom in onze beleving genoeg met een eigen mindere keus.

De boodschap, die je alom kan beluisteren is meestal dat genade wijst op onze redding en absoluut niet meer. Ja, Lot is gered met zijn dochters. Maar waar we bij Noach en Abraham een actief werkende genade in hun verdere leven zagen ontbreekt bij Lot elk spoor daarvan. De genade die hij bij de boodschappers van Yahweh zag had Hem ertoe kunnen brengen om die Yahweh beter te leren kennen. Het zien in die ogen bleef echter bedekt. Wat Lot zag waren eigen mogelijkheden, eigen inspanningen, eigen oplossingen wat hem iets kleins opleverde. De redding van zijn eigen hachje.

Genade Is Zoveel Meer

Wat zijn we soms blij met redding alleen en vinden dat God daarin alleen al Zijn genade ontzaglijk groot heeft gemaakt. We bezingen die redding als ‘*amazing grace*’, waar die verbazingwekkende genade van Yahweh zo onnoemelijk veel rijker is.

4. Genade voor Eliëzer, de slaaf van Abraham

Wanneer Gods overvloedige genade eenmaal een vaste basis voor je leven is geworden kan je er absoluut verzekerd van zijn dat die genade ook gaat doorwerken in al je activiteiten en contacten. Dat ervoer Abraham ook in zijn leven. Lees deze teksten maar eens:

*Genesis 24: 12- 14 Toen zei hij: Yahweh Elohim van mijn heer Abraham, laat mij toch heden slagen en bewijs **GENADE** aan mijn heer Abraham. Ik sta hier bij de waterbron, en de dochters van de mannen van de stad gaan uit om water te putten. Laat het nu zo zijn, dat het meisje, tot wie ik zeg: Neig toch uw kruik, opdat ik drink, en dat zegt: Drink, en ook uw kamelen zal ik drenken; dat U haar hebt bestemd voor Uw knecht Izaäk; dan zal ik daaraan weten, dat U **GENADE** bewezen hebt aan mijn heer.*

*Genesis 24: 27 En zei: Geprezen zij Yahweh Elohim van mijn heer Abraham, die Zijn **GENADE** en trouw niet onttrokken heeft aan mijn heer; wat mij aangaat, Yahweh heeft mij geleid op de weg naar het huis van de broers van mijn heer.*

Alle drie de keren gaat het om het zelfstandig naamwoord “*checed*”, met de betekenis van genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid

De laatste keer dat we iets over Abraham vernamen i.v.m. God overvloedige rijkdom van genade was toen hem een zoon beloofd werd. Die zoon was een product van genade alleen. Abraham en Sara waren beide onvruchtbaar geworden. God geeft leven uit de dood. Dat doet Hij onvoorwaardelijk. Dat is genade.

Nu is hun zoon Izaäk oud genoeg om te trouwen en Eliëzer, de slaaf van Abraham, werd erop uit gestuurd. Hij had de opdracht om een vrouw te zoeken op de geboortegrond van Abraham en haar dan mee te nemen. Hij was nu in de stad Nachor aangekomen en was daar bij de waterput gaan zitten. Daar zou hij de vrouwen aantreffen om te putten.

Vanzelfsprekend verwacht je dat het hele denken van Eliëzer gericht zou zijn op de jonge meisjes, die hier kwamen. Maar zijn gedachten zijn op iets heel anders gericht. Dat herken je helaas niet als de vertaling zijn gebed weergeeft met: ‘*Laat me vandaag toch slagen*’.

Op zich was het al bijzonder dat hij bad tot Yahweh Elohim. De genade, die Abraham en Sara hadden leren kennen, had dus zijn uitwerking. Ook de slaven in het huis van Abraham hadden die God leren kennen. Maar dan nog! Als je dan met je opdracht bezig bent en je gaat in gebed, dan verwacht je, net als de vertalers blijkbaar, dat hij alleen oog had voor zijn opdracht. Je zou inderdaad denken: ‘*hij wil zo goed mogelijk slagen en gaat daar nu voor bidden*’.

De Lutherse vertaling komt dit keer het dichtst in de buurt van wat hier werkelijk staat: Hij vraagt: ‘*Yahweh Elohim van mijn heer Abraham, kom mij vandaag tegemoet*’.

Eliëzer kende blijkbaar de verhalen van hoe Yahweh meerdere keren aan Abraham verscheen en hem Zijn genade bewees. Nu was het de tijd bij uitstek dat hij het nodig had zo’n ontmoeting te hebben. Dat zo’n ontmoeting zou uitmonden in het bewijzen van Gods onvoorwaardelijke genade was hij zeker van want direct erop volgt: ‘*en bewijs genade aan mijn heer Abraham*’. Hij was zich er blijkbaar terdege van bewust dat hij niet kon terugvallen op zijn eigen inzichten en wijsheden over jonge meisjes. Eigenlijk getuigde zijn eigen naam hier al van. De betekenis van zijn naam is: ‘*God is Helper*’. Hij had op dit moment een ontmoeting nodig met Yahweh, de God die genade bewijst.

Genade is aan het werk in Nachor. Is het niet apart dat genade niet alleen zoekt in het goede, het voortreffelijke, het moreel hoogstaande? De plaatsnaam ‘*Nachor*’ betekent namelijk ‘*snoeven*’ of ‘*briesen*’. Het was ook de plek waar Yahweh Abraham vandaan gehaald had. De plek waar hij nog Abram was, de ‘*vader van de hoogten*’. De plek van de afgodendienst. Juist daar wordt Eliëzer naartoe gestuurd. Daar werkt genade. Juist daar weet Eliëzer ook dat God zijn Helper is. Op die plek zoekt hij de tegenwoordigheid van Yahweh. Eliëzer wist dat hier alles afhing van de genade die Yahweh zou bewijzen.

Om nu aan te geven hoezeer hij van de genade van Yahweh afhankelijk is sluit hij zijn gebed ook weer af met de zekerheid dat Yahweh Zijn genade zal bewijzen. In de geschiedenis die dan volgt zie je hoe genade werkt en Eliëzer mocht rusten. Gebeurt er dan niets meer als je alleen nog een genadig God kent? Er gebeurt juist bijzonder veel, maar het is de genade die werkt en een Rebecca die gevonden wordt. Eliëzer klopt zich niet op de borst. Hij zegt niet: *'dat heb ik hem toch maar even geflikt!'* Nee, hij juicht het uit: *'Geprezen zij Yahweh Elohim van mijn heer Abraham, die zijn genade en trouw niet onttrokken heeft'*.

Als we genade kennen hebben we alle reden tot juichen.

5. Genade aan Jacob bewezen

*Genesis 32: 9 - 10 Toen zei Jakob: O God van mijn vader Abraham en God van mijn vader Izaäk, Yahweh, die tot mij gezegd hebt: keer terug naar uw land en naar uw maagschap en Ik zal u weldoen, ik ben te gering voor al de **GENADEBEWIJZEN** en voor al de trouw, die U aan uw knecht gewerkt hebt, want met mijn staf trok ik over de Jordaan hier en nu ben ik tot twee legers geworden.*

Opnieuw gaat hem om het zelfstandig naamwoord “*checed*”, met de betekenis van genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid.

Het is nu de kleinzoon van Abraham die hier in gebed is. Jakob spreekt Yahweh met Zijn eigen naam aan maar heeft evenmin als de knecht van Abraham, Eliëzer, de moed Hem zijn God te noemen. Voortdurend is daar die terughoudendheid bij Jakob naar Yahweh. Met name komt dat helder aan het licht als Yahweh in Genesis 28: 13 - 15 onvoorwaardelijk Zijn verbond aan Jakob bevestigd met de woorden ‘*Ik zal je behouden overal waar je gaat*’.

Onvoorwaardelijk! Er wordt niets van de kant van Jakob gevraagd, maar er wordt wel een absolute belofte door Yahweh aan Jakob gedaan. Maar Jakob antwoordt in vers 20 van datzelfde hoofdstuk met de woorden: ‘*Als God met me zal zijn en mij behouden zal*’. Jacob komt met twijfel en ziet zelfs een voorwaarde als hij nadenkt over Gods bewaring.

Altijd die twijfel bij Jakob. Jakob was het eerstgeboorterecht beloofd in Genesis 25: 23. Hij neemt die genade niet zomaar onvoorwaardelijk in ontvangst maar denkt er zelf voor te moeten werken, ja bedriegen. Telkens weer die twijfel bij Jakob. Hij verwerft zijn vrouwen door intense eigen inspanningen in Genesis 29. Hij verwerft eveneens zijn bezit door eigen inspanning in Genesis 30. Hij is doodsbang om zijn broer weer te ontmoeten.

God toont hem een machtig leger van engelen in Genesis 32: 1. Toch trekt hij in de verdere verzen weer zijn eigen plan. O, o, o, wat herken ik mezelf hierin!!!! God bewijst genade en bewijst nog meer genade en Hij blijft maar genade bewijzen en ik probeer het in mijn eigen kracht toch werkelijkheid te maken. Ik blijf maar terugvallen op mijn eigen inbreng alsof Gods genade helemaal niks voorstelt. Ja, dat zie ik wanneer ik terugkijk op mijn leven van 69 jaren, maar wat is het dan helemaal te gek dat God ook naar datzelfde leven van mij kijkt en uitsluitend Zijn geliefde Zoon ziet, die Zijn werk in en door mij doet. Zo ziet God jou ook, hè!

In de verzen bovenaan ons artikel richt Jacob zijn ogen op tot God. Hij spreekt Hem aan met Yahweh, maar heeft niet de moed Hem zijn God te noemen. Op dat moment erkent hij dat het feitelijk alles de genade van God was. Het woord staat zelfs in het meervoud waardoor de NBG komt met de vertaling ‘*gunstbewijzen*’ en ik het voor de helderheid maar weergeef met ‘*genadebewijzen*’. Feitelijk is het ‘*genade*’ in het meervoud. Een woord wat we in het Nederlands niet kennen. Ik zou zeggen: die ‘*overvloeiende genade*’ die zijn hele leven kenmerkt.

We willen het zelf doen! Soms modderen we een eind voort zoals deze Jakob. We vechten onze weg door dit leven en denken dat het ook heel hard nodig is. Totdat we stilstaan en opzien naar God en erkennen: ‘*het is eigenlijk alleen maar: genade alleen*’.

Doordat we nog steeds niet goed door hebben wat genade feitelijk is voelen we ons onwaardig voor die genade. Genade is juist dat we het helemaal niet verdienen hoeven. Het is zelfs totaal niet te verdienen. Genade zelf maakt ons waardig, onverdiend. God acht ons waardig om ons die genade te schenken. Hij ziet namelijk Zijn geliefde Zoon in ons. Jakob begon die genade hier te leren. Ik heb dat ook zo vaak nog te leren. En we mogen, net als Paulus, voor elkaar bidden dat God onze ogen daarvoor opent. Dat doet God bij mij en reken maar dat Hij dat ook bij jou doet. We hebben het niet verdiend. Het is alles genade!

Waar genade werkt verschijnt overwinning en een nieuwe naam puur op grond van die genade. Op die plek gaat God namelijk een strijd met Jakob aan en slaat hem op zijn heupgewricht in Genesis 32: 25. Het gewricht waar de hele kracht van het lichaam op rust. Onmachtig ligt Jakob voor God. Juist dan zegt

God in vers 28: *'Je hebt gewonnen'*. Nergens toe in staat zijn en dan winnen, dat is: *'proeven wat genade is'*. Dan krijgt Jakob, wat *'hielenlichter'* betekent een nieuwe naam: Israël, wat *'strijder van God'* betekent. Dit was voor Jakob het moment dat hij God echt in de ogen zag. Hij noemt die plek dan ook *'Pniël'*, het *'aangezicht van God'*.

Zie je hoe God hier ogen opent en erkenning werkt dat alles genade is, ook al begrijp je net als Jakob nog niet wat dat betekent? God zal het zelf allemaal wel duidelijk maken en Hij laat Zich in Zijn ogen zien. Net als Noach, Abraham en nu ook Jakob mogen ook wij in die ogen genade vinden.

6. Genade aan Jacob werkt door

*Genesis 33:5 Daarna sloeg hij zijn ogen op, zag de vrouwen en de kinderen, en vroeg: Wie hebben jullie daar bij je? En hij antwoordde: De kinderen, die God in **ZIJN GENADE** aan jullie knecht geschonken heeft.*

*Genesis 33:11 Neem toch mijn geschenk, dat jullie gebracht werd, want God is mij **GENADIG** geweest en ik heb alles. En hij hield bij hem aan, zodat hij het nam.*

In beide teksten is het hetzelfde werkwoord “chanan”- genade of een gunst bewijzen, betonen, vragen

Jakob had veel geleerd na zijn laatste ontmoeting met Yahweh waarbij hij in een worsteling op de heup geslagen werd en in zijn eigen volkomen onmachtige staat tot overwinnaar werd uitgeroepen door Yahweh zelf. Hij had een nieuwe naam gekregen en was nu Israël, strijder Gods, geworden.

Jakob ontmoet nu zijn broer Ezau. Een ontmoeting waar hij met veel angst zich op had voorbereid. Het bleek een goede ontmoeting van broers te worden. Tot twee keer toe wijst hij op de genade van God. Het eerste betrof zijn kinderen en het tweede zijn bezit.

We moeten goed beseffen dat in Jakob feitelijk de geboorte van het volk Israël gevonden wordt. Gods verbonden met dit volk betreffen altijd aardse zegeningen. Met ons, heidenen, heeft God nooit een verbond gesloten. Toch wordt de huishouding waar Hij ons in heeft geplaatst door niets anders dan genade gekenmerkt.

Efeze 3: 2 Jullie hebben immers gehoord van de bediening van Gods genade mij met het oog op jullie gegeven:

Aan Paulus was de huishouding van Gods genade met het oog op ons gegeven.

Gods handelen met ons is niets anders dan genade. Waar de blijken van genade bij Jakob en dus bij Israël echter aards zijn, zijn Gods blijken van genade aan ons geestelijk.

Efeze 1: 3 de God en Vader van onze Heer Jezus Christus, die ons met alle geestelijke zegen in de hemelse gewesten gezegend heeft in Christus.

We zouden weinig oog hebben voor de genade die God voor ons heeft als we ons blind zouden staren op het leven van Jakob en zouden verwachten dat ook wij dus alleen Gods genade zouden kennen als we gezegend werden met kinderen. Het is in Gods huishouden van vandaag heel goed mogelijk dat Hij Zijn overvloedige rijkdom van genade aan ons kwijt wil en wij toch kinderloos blijven.

Kinderen zijn wel een genadeblijk onder het verbond. Voor Jakob waren de kinderen dus een blijk van Gods genade.

Psalm 127: 3 Zie, zonen zijn een erfdeel van Yahweh, een beloning is de vrucht van de schoot.

Daar stond hij met zijn twaalf zonen, die naar Gods belofte zouden uitgroeien tot de twaalf stammen van het huis van Israël. Het waren tekenen en zinnebeelden van de genade die Yahweh had voor het volk Israël.

Jesaja 8: 18 Zie, ik en de kinderen die mij Yahweh gegeven heeft, zijn tot tekenen en tot zinnebeelden onder Israël vanwege Yahweh Zebaoth, die op de berg Sion woont.

Als we geen oog hebben voor de letterlijke verbonden van Yahweh met dit volk verliezen we ook de genade uit het oog die God voor ons in petto heeft.

Genade is altijd op grond van Gods woord. Jakob had geleerd alles uit de hand van Yahweh te ontvangen. Hij leefde uit genade op grond van de uitspraken van Yahweh zelf. Ook wij hebben de uitspraken van God zelf over de huishouding van genade waar wij toe behoren. De speciale dienst van die huishouding is in de handen van Paulus gelegd. We mogen leren van Jakob de uitspraken van God speciaal voor ons letterlijk te nemen.

Jakob deelde uit van zijn bezittingen aan zijn broer Ezau. Letterlijk lees je dat hij uitdeelt van de genade die God hem bewezen had. Ook hier geldt dat de belofte van materiële overvloed een kenmerk is

van de genade van Gods handelen met het volk Israël. Die genade van overvloed staat tegenover de vloek dat het volk zou treffen als ze Yahweh de rug zouden toekeren. Je kan daar alles over lezen in de zegen en de vloek in Deuteronomium 11: 26 - 32.

De zegeningen die God ons in genade geeft zijn geestelijk. Maar ook wij kunnen wel degelijk een les putten uit de wijze waarop Jakob met genade van God omging.

Ook wij worden opgeroepen genade te bewijzen.

Colosse 3: 13 Vergeeft elkaar zoals ook de Heer jullie vergeven heeft.

Hier staat niet het gewone woord voor vergeven, maar letterlijk zegt Paulus:

'Bewijst elkaar genade zoals de Heer ons genade bewezen heeft.'

Net als Jakob heeft God ons rijkelijk Zijn genade bewezen. Zoals Jakob materieel ontzaglijk rijk is geworden door Gods genade hebben wij geestelijk zo'n rijkdom van genade in Christus ontvangen. Daar kan je van uitdelen. Dat deed Jakob. Wij kunnen dat dankzij de genade van God ook.

7. Genade aan Jozef bewezen

Onze geschiedenis vandaag begint in de gevangenis. We zijn weer een generatie verder en treffen Jozef, de zoon van Jakob, aan in de gevangenis in Egypte. Dat is niet bepaald de plek waar je genade verwacht. De gevangenis. Een plek waar Jozef nou niet echt de meest comfortabele tijd van zijn leven beleefde. *Psalm 105: 18 - 19 Men knelde zijn voeten in boeien, hij kwam in de ijzers tot de tijd, dat zijn woord uitkwam, de uitspraak van Yahweh hem in het gelijk stelde.*

Het was meeste kans de staatsgevangenis waar de zwaarste misdadigers, die het op het leven van de Farao voorzien hadden, geplaagd werden. De strengste gevangenis die je in die tijd kon vinden. Dat zou je kunnen afleiden uit de medegevangenen die in het volgende gedeelte genoemd worden.

Reken maar dat Jozef in traumatische omstandigheden verkeerde. Hij was daar in omstandigheden terecht gekomen die zijn verwachtingen wel heel sterk weerspraken. In dromen en visioenen had hij zijn heerschappij gezien en in plaats daarvan waren zijn voeten geboeid en zat hij in de ijzers. Wat moet Jozef gevoeld hebben? Welke emoties moeten door hem heengegaan zijn? Het waren zijn broers geweest die hem verkocht hadden. Het was de vrouw van Potifar die hem daarna onterecht van seksuele intimiteiten beschuldigd had, waardoor hij in deze gevangenis terecht was gekomen. Hij had genoeg meegemaakt om enorme trauma's te hebben opgelopen.

Genesis 39:21 Yahweh was met Jozef, en overlaadde hem met ZIJN GENADE; en gaf hem GENADE in de ogen van de overste van het gevangenhuis.

Hier, in deze ellende was Yahweh met Jozef en juist hier overlaadde Yahweh Jozef met Zijn genade. Letterlijk staat dat er zo. *“Het werd uitgestrekt over hem”*.

Wat was nou de oorzaak van die overlading van genade over die getraumatiseerde Jozef heen? Deze Bijbeltekst heeft voor het antwoord daarop een zeer belangrijke start. *‘Yahweh was met Jozef’* Dat is de grootste zegen. De Heer is er. Hij is erbij in elke omstandigheid van ons leven. Paulus zegt dat ook zo simpel in Filippi 4: 5: *‘de Heer is nabij’*. Hij is er. Hij is erbij als onze broers ons onrecht aandoen. Hij is erbij als we onterecht beschuldigd worden. Hij is erbij als we in de meest beroerde omstandigheden zitten. Dit is de basis waarop God Zijn genade over ons uitspreidt.

Paulus zegt gelijk na *“de Heer is nabij”* in Filippi 4: 6 er direct achter: *‘Weest in geen ding bezorgd’*. We kunnen ons zo makkelijk bezorgd maken. Dat zal zonder meer ook wel bij Jozef het geval geweest zijn. Maar Yahweh was met Jozef. Een heerlijke grondslag om Jozef met Zijn genade te overladen. Yahweh, die er is! De enige echte grondslag voor genade. Hij is er, of we het nou voelen of niet, of we het nou ervaren of niet. (Reken maar dat Jozef dat in de put gegooid door zijn broers totaal anders ervoer! Reken maar dat Jozef dat door die Potifar in de gevangenis gegooid anders ervoer.) Maar hoe het alles in ons leven er ook voorstaat: God is er!

Ja, en God werkt met Zijn genade. Hij werkte zelfs in de gevangenvaarder. Uit de reactie van de overste van de gevangenis blijkt wel degelijk dat Jozef hier het voorwerp van de genade van God was. Jozef won de gunst van deze man. Ook daar staat een woord dat je met genade zou kunnen weergeven. Letterlijk staat er zelfs dat Yahweh hem genade in de ogen van de overste van de gevangenis gaf.

Ook hier is het dus weer het werk van Gods genade zelf die doorwerkte in die gevangenvaarder. Bijzonder toch hoe de genade van Yahweh kan doorwerken in personen die Yahweh zelf niet eens kennen. Dat deze reden tot genade bij die gevangenvaarder niet uit Jozef zelf voortkwam maar uit Yahweh wordt nogmaals bevestigd. In vers 23 lees je dat die gevangenvaarder zag dat Yahweh met Jozef was. Dat bracht die man ertoe om feitelijk alles aan de handen van Jozef toe te vertrouwen. Niet bepaald een handeling die je in de gevangenis snel zal tegenkomen. Yahweh had echter bij deze man de ogen geopend voor de genade die Hij in Jozef werkte.

Ook het nieuwe testament spreekt over deze genade. Stephanus verklaarde dat Jozef genade van de Heer ontving.

Handelingen 7:10 En verlostte hem uit al zijn verdrukkingen, en gaf hem GENADE en wijsheid voor Farao, de koning van Egypteland; en hij stelde hem tot een overste over Egypte, en zijn hele huis.

Hier zien we dat de genade waarmee Yahweh Jozef overlaadde een wijsheid aan Jozef gaf waardoor al zijn verdere werkzaamheden gekenmerkt zouden worden. De genade waarmee Yahweh Jozef had overladen werkte door in zijn doen en laten.

Yahweh overlaadde Jozef nou niet bepaald met Zijn genade op de meest ideale plek op aarde. Die plek was het duistere Egypte. Egypte wordt door de Bijbel veelvuldig als meest afgodische plek op aarde afgetekend. Duisterder kon niet. Juist hier was het dat Yahweh Zijn genade in het leven van Jozef zo krachtig liet doorwerken. Hij werd hierdoor niet alleen de redder van zijn familie maar van de hele toenmalige wereld. Yahweh had met Zijn genade machtig gewerkt in het leven van Jozef en Jozef kon dan ook net als Paulus zeggen: .

1 Corinthe 15: 10 Door de genade van God ben ik, wat ik ben, en Zijn genade aan mij is niet vergeefs geweest, want ik heb meer gearbeid dan zij allen, doch niet ik, maar de genade van God, die met mij is.

8. Gods genade werkt door bij Jozef

*Genesis 43:29 Toen hij zijn ogen opsloeg, zag hij zijn broer Benjamin, de zoon van zijn moeder, en zei: Is dit jullie jongste broer, over wie jullie met mij gesproken hebben? En hij zei: God is je **GENADIG**, mijn zoon.*

Het werkwoord dat hier gebruikt wordt is “*chanan*” - genade of een gunst bewijzen, betonen, vragen

Jozef ontmoet hier zijn jongste broer Benjamin. Je zou kunnen zeggen dat Jozef de belangrijkste man van Egypte, misschien zelfs wel van de hele toenmalige wereld, was geworden. Toch is het niet zijn eigen hulp waar hij Benjamin op wijst, maar Gods genade. Jozef wist dat het niet zijn inspanningen waren waardoor hij op deze plek was terecht gekomen. Alles had hij te danken aan de genade van God. Dat was het allereerste waar hij zijn jongste broer op wilde wijzen.

De naam Benjamin spreekt op zich al van deze genade. Normaliter wordt het vertaald met ‘*Zoon van de rechterhand*’. Letterlijker zou je het kunnen weergeven met ‘*Zoon van de rechterkant of rechterzijde*’. Veel Bijbelgedeelten spreken van die rechterzijde van God.

Jozef wist dat hij altijd bij de genade van Yahweh kon schuilen. In de put was daar die schuilplaats van Gods rechterhand. In de gevangenis was daar de schuilplaats van Gods rechterhand. Ook in die hoge positie die hij bekleedde was daar die schuilplaats van Gods rechterhand.

Psalm 17:7 Maak uw gunstbewijzen wonderbaar, Verlosser van hen die voor tegenstanders schuilen bij uw rechterhand.

Het eerste waar Jozef aan moest denken bij het zien van zijn jongste broer was de geborgenheid van Gods genade, die er ook is voor Benjamin.

Jozef wist dat hij altijd op de ondersteunende genade van God mocht rekenen. In al zijn zwakheid, in al zijn benauwdheid, heeft de rechterhand van God hem ondersteund. Hij hoefde niet angstig rond te kijken. Het was de genade van God die hem vasthield waardoor hij één geworden was met die heerlijke Heer.

Psalm 18:35 Ook gaf U mij het schild van uw heil, en uw rechterhand ondersteunde mij, uw neerbuigende genade maakte mij groot.

Psalm 63:8 Mijn ziel is aan U verkleefd, uw rechterhand houdt mij vast.

Psalm 138:7 Wanneer ik wandel te midden van benauwdheid, behoudt U mij in het leven; tegen de toorn van mijn vijanden strekt U uw hand uit, en uw rechterhand verlost mij.

Psalm 139:10 ook daar zou uw hand mij geleiden, uw rechterhand mij vastgrijpen.

Jesaja 41:10 Vrees niet, want Ik ben met u; zie niet angstig rond, want Ik ben uw God. Ik sterk u, ook help Ik u, ook ondersteun Ik u met mijn heilrijke rechterhand.

Bij het zien van zijn broertje had Jozef maar één gedachte: Dat ook hij die ondersteunende genade van God echt mag kennen.

Jozef wist dat hij altijd mocht staan in de overwinning van Gods genade. Toen zijn broers tegen hem opstonden was er de overwinning van Gods rechterhand. Toen de vrouw van Potifar hem aanklaagde was daar de overwinning van Gods rechterhand. Toen een hevige hongersnood dreigde was daar de overwinning van Gods rechterhand.

Job 40:14 Dan zal ook Ik u loven, omdat uw rechterhand u de zege geeft.

Psalm 98:1 Een psalm. Zingt Yahweh een nieuw lied, want Hij heeft wonderen gedaan, zijn rechterhand en zijn heilige arm gaf Hem zege;

Psalm 20:6 Nu weet ik, dat Yahweh zijn gezalfde de overwinning geeft, Hij antwoordt hem uit zijn heilige hemel met de machtige heilsdaden van zijn rechterhand.

Psalm 44:3 Want niet met hun zwaard hebben zij het land verworven, niet hun arm heeft hen gered, maar uw rechterhand en uw arm en het licht van uw aanschijn, omdat U voor hen genade had,

Psalm 89:13 U hebt een machtige arm, uw hand is sterk, uw rechterhand verheven;

Psalm 118:15 Hoort! jubellied en zegezing in de tenten van de rechtvaardigen: De rechterhand van Yahweh doet krachtige daden,

Psalm 118:16 de rechterhand van Yahweh verhoogt, de rechterhand van Yahweh doet krachtige daden!

Het eerste waar Jozef aan dacht bij het zien van zijn jongste broer was de overwinning in Gods genade, die er ook zou zijn voor Benjamin. God heeft ook voor hem genade.

Jozef wist dat het uitsluitend de rechtvaardig makende genade van God was, waardoor hij was wie hij was. Nergens om op terug te vallen dan alleen de genade, die vol is van gerechtigheid.

Psalm 48:10 Gelijk uw naam, o God, zo is uw lof tot aan de einden der aarde; uw rechterhand is vol van gerechtigheid.

Die positie in genade alleen wenste hij dat ook zijn jonger broertje die mocht leren kennen.

Benjamin wierp al een blik vooruit op de grote Zoon van Gods rechterhand. Het is in die Zoon dat deze genade tot zijn volle openbaring zou komen.

Psalm 110:1 Van David. Een psalm. Aldus luidt het woord van Yahweh tot mijn Adonai: Zet u aan mijn rechterhand, totdat ik uw vijanden gelegd heb als een voetbank voor uw voeten.

Christus is gaan zitten aan de rechterhand van de Vader. De positie van opperste heerschappij. Daaraan hebben we de volle rijkdommen van Gods genade te danken. Net als Jozef mogen we elkaar toewensen dat die genade ook in ons leven mag werken.

Nee, van Benjamin lees je in de Bijbel geen enkele uitspraak. Toch spreekt zijn persoon zo nadrukkelijk van genade en genade alleen. Hij die Benoni genoemd werd door zijn moeder, wat 'Zoon van smart' betekent, hij werd Benjamin.

We kennen de Man van smarten maar al te goed. Het was door de weg die Hij moest gaan, door het lijden heen, dat we die rijkdommen van genade hebben leren kennen. Benoni werd Benjamin.

Er is veel lijden over de stam van Benjamin gekomen. Is de wens van Jozef niet uitgekomen? Er is ook veel lijden over Christus gekomen. Is daardoor Zijn leven geen leven van genade geweest? Ook wij ondergaan wellicht lijden. Is er daarom geen genade in ons leven?

Ja, rijkdommen van genade vervulden het leven van Christus. Lijden is geen bewijs dat Gods genade afwezig is. In het lijden werkt Gods genade. Kennen we die genade?

9. Israël, bevrijd uit Egypte door Gods genade

Exodus 15:13 U leidde in UW GENADE het volk dat U verlost hebt; U leidde het door uw kracht naar uw heilige woonstede.

Het zelfstandig naamwoord dat hier gebruikt wordt is “*checed*” in de betekenis van genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid

Het volk Israël is verlost! Dat is het eerste fundament van genade voor het volk Israël. Juichend stonden ze aan de andere kant van de Rode Zee. ‘*Verlost! Verlost!*’ schalde het volk nadat ze met droge voeten naar de andere kant van de zee waren gelopen. Verlossing, bevrijding, het fundament van Gods genade waar nu een heel bouwwerk van genade op opgetrokken zou worden. Het bouwwerk van een verlost volk op weg naar de heilige woonplaats.

‘*Verlost! Verlost!*’, juichen ook wij nu we bevrijd zijn van de macht van de zonde uit genade alleen. Laten we goed beseffen dat dit ook voor ons slechts het fundament van genade is. God heeft zoveel meer te geven.

Het volk Israël had nog een lange weg te gaan tot ze bij hun woonplaats waren. Die weg zou een weg van genade zijn. Ook hun woonplaats zou een plaats van genade zijn. Voor hen was en is die genade een zeer letterlijke wandel in genade en een zeer letterlijke woonplaats. Voor hen houdt dat letterlijke ook materiële zaken in.

Wij hebben reeds een woonplaats uit genade ontvangen. Ook die plek is zeer letterlijk, alleen niet materieel. Ons leven is met Christus geborgen in God. Onze zegeningen zijn geestelijk in de hemelse schrijft Paulus in Efeze 1: 3.

Yahweh had het volk Israël uit Egypte gevoerd om een speciaal verbond met hen aan te gaan. Bij al de voorgaande keren dat we op genade gestuit waren hadden we ook al gezien dat God een verbond aanging. Onvoorwaardelijke verbonden waarbij de mens kon terugvallen op de beloften van Yahweh. Nu zou God een apart verbond met een speciaal volk aangaan, het volk Israël. Hij zou haar ten huwelijk nemen, wat bezegeld zou worden met het trouwboekje, de wet. Deze tijd van verlossing was hun verkeringstijd.

Jeremia 2:2 Zo zegt Yahweh: Ik denk terug aan de weldadigheid van uw jeugd, aan de liefde van uw ondertrouw, toen jullie Mij na wandelden in de woestijn, in onbezaaid land.

Wow, wat brandde hun liefde! Is het niet logisch als je net de genade zo aan den lijve ondervonden hebt? Hij had hen van slaven tot vrije mensen gemaakt.

Ook wij zijn bevrijd van moeten en niet mogen. Elk principe van wet is in Christus gebroken. Dat wat als trouwboekje gold voor dit volk Israël, de wet, was voor ons een bewijsstuk dat door zijn inzetten tegen ons getuigde en ons bedreigde (Colosse 2: 14). Christus heeft het voor ons uitgewist en weggedaan door het aan het kruis te nagelen (Colosse 2: 14). Wat voor Israël een teken van de verbondsrelatie met Yahweh is, geldt voor ons als een bedreiging.

Is het niet eigenlijk vreemd dat waar mensen de vrijheid in Christus zouden mogen kennen, zij zich nu juist onder het juk van de wet buigen?

Er wordt in de Bijbel een concreet onderscheid aangebracht tussen het aardse volk Israël en het hemelse Lichaam, de Gemeente. Laten we weer opnieuw onder de indruk komen van de bevrijdende genade zoals het volk dat hier in hun verkeringstijd kende en zoals wij dat in Christus mogen kennen.

Ook het volk Israël heeft het trouwboekje niet als het bewijs van Gods genade ervaren. Ze vonden er niet meer Zijn verbondsbelofte aan hen in terug. Ze namen het als een juk, die ze nog meer verzwaarden om daarna logischerwijs van Hem te wijken. Maar ze zullen het verlossingslied van genade opnieuw juichen. Ze zullen weer door diezelfde genade gevonden worden.

Jesaja 12:2 Zie, God is mijn heil, ik vertrouw en vrees niet, want mijn sterkte en mijn psalm is Yahweh, Yahweh, en Hij is mij tot heil geweest.

Hosea 2:15 En Ik zal haar geven haar wijngaarden van daar af, en het dal Achor, tot een deur der hoop; en aldaar zal zij zingen, als in de dagen van haar jeugd, en als op de dag, toen zij optoog uit Egypteland.

De vraag blijft: Kunnen wij ook nog steeds zo zingen van genade, zoals we dat deden toen we verlost werden?

10. Genade bij de wetgeving

*Exodus 20: 4 - 6 Jullie zullen je geen gesneden beeld maken noch enige gestalte van wat boven in de hemel, noch van wat beneden op de aarde, noch van wat in de wateren onder de aarde is. Jullie zullen je voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, Yahweh jullie Elohim, ben een naijverig El, die de ongerechtigheid van de vaders **BEZOEK** aan de kinderen, aan het derde en aan het vierde geslacht van hen die Mij haten, en die **GENADE BEWIJST** aan duizenden van hen die Mij liefhebben en mijn geboden onderhouden.*

Hier is het weer het zelfstandig naamwoord “checed”, dat genade goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Overeenkomstige teksten

*Exodus 34: 5 - 7 Yahweh daalde neer in een wolk, stelde Zich daar bij hem en riep de naam van Yahweh uit. Yahweh ging aan hem voorbij en riep: Yahweh, Yahweh El, barmhartig en **GENADIG**, lankmoedig, **GROOT VAN GENADE** en trouw, die **GENADE BEWIJST** aan duizenden, die ongerechtigheid, overtreding en zonde vergeeft; maar de schuldige houdt Hij zeker niet onschuldig, de ongerechtigheid van de vaders bezoekende aan kinderen en kindskinderen, aan het derde en vierde geslacht.*

*Numeri 14:18 Yahweh is lankmoedig en **GROOT VAN GENADE**, vergevende ongerechtigheid en overtreding, hoewel Hij zeker niet ongestraft laat, maar de ongerechtigheid der vaders bezoekt aan de kinderen, aan het derde en vierde geslacht.*

Hier in Exodus 20 wordt het trouwboekje van Yahweh aan het volk Israël overhandigd. Wij die niet tot dit volk behoren hebben vaak een vertekend beeld van de wet. Dat is ook nogal eens de reden dat we niet kunnen begrijpen dat Yahweh in Zijn wet dit volk zijn genade bewijst. Zouden we maar meer zicht hebben op het feit dat Yahweh hier Zijn vrouw Israël ten huwelijk neemt. Wellicht gingen onze ogen dan verder open voor de genade die Hij haar bewijst.

In de overeenkomstige Bijbelplaatsen wordt niet alleen de genade die Hij haar bewijst genoemd, maar tevens de bron waar dit uit voortkomt. Yahweh is groot van genade.

Dan lezen we in dit gedeelte iets wat bij ons de vraag opwekt: Vloek of genade?

Waar velen totaal geen zicht hebben op de genade in de wet wordt ook de negatieve berichtgeving die men denkt te horen in dit gedeelte overbelicht. Men proeft een vloek en velen gaan ook wettisch met die vloek aan de haal waarschuwend dat kinderen tot in het vierde geslacht onder de vloek van hun voorouders verkeren. Er is zelfs niet het lichtste vermoeden dat nou juist hier de grote genade van Yahweh vermeld wordt.

De vraag is hoe we het werkwoord “bezoeken” hier opvatten. Opzoeken? Omzien naar?

Een vloek over het derde en vierde geslacht? Hoe staat dat in verhouding tot die duizenden aan wie God absoluut genade bewijst? Het probleem ontstaat omdat men hier een tegenstelling proeft die er niet is. Het woord dat met ‘bezoeken’ is vertaald is het Hebreeuwse werkwoord ‘pakad’. Letterlijk weergegeven betekent dat heel simpel ‘opzoeken’.

Yahweh zegt hier dus: ‘Ik zal de ongerechtigheid opzoeken Ik laat je er niet mee zitten. Ik zoek het op en als het moet tot in de derde en vierde generatie, net zolang tot Ik de ongerechtigheid boven tafel heb’.

Is dat niet een geweldige genade? Yahweh zoekt op of misschien kan je het zelfs nog beter weergeven met dat Hij omziet naar. Zo wordt ditzelfde woord in de Psalmen weergegeven.

*Psalm 8: 4 Wat is de mens, dat U aan hem denkt, en het mensenkind, dat U naar hem **OMZIET**?*

Als de vaders dus ongerechtigheid bedreven dan ging Yahweh omzien naar die kinderen tot aan het derde en vierde geslacht. Dat wat misging bij de vaders moest geen gevolg hebben bij de kinderen.

Yahweh ging speciaal toezien op die ongerechtigheid.

Ezechiël 18:20 De ziel die zondigt, die zal sterven. Een zoon zal niet mee de ongerechtigheid van de vader dragen, en een vader zal niet mee de ongerechtigheid van de zoon dragen. De gerechtigheid van

de rechtvaardige zal alleen rusten op hemzelf en de goddeloosheid van de goddeloze zal alleen rusten op hemzelf.

Dit lijkt me overduidelijke taal.

Nee, Yahweh Die groot van genade is komt die kinderen opzoeken om de angel van de ongerechtigheid er met wortel en tak bij hen uit te halen. In de wet bewijst Yahweh Zijn vrouw genade. Die genade strekt zich uit tot duizenden.

11. Mozes vond genade in de ogen van Yahweh

*Exodus 33: 12 - 19 Mozes zei tegen Yahweh: Zie, U zegt tegen mij: doe dit volk optrekken, maar U hebt mij niet doen weten, wie U met mij zult zenden, terwijl U toch gezegd hebt: Ik ken je bij name en ook hebt jij **GENADE** gevonden in Mijn ogen. Nu dan, omdat ik **GENADE** in uw ogen gevonden heb, maak mij toch uw wegen bekend, zodat ik U ken; opdat ik **GENADE** vind in uw ogen. Bedenk toch, dat deze natie uw volk is. Toen zei Hij: Moet ik zelf meegaan om je gerust te stellen? En hij zei tegen Hem: Als Uzelf niet meegaat, doe ons vanhier niet optrekken. Waaraan zal anders geweten worden, dat ik en uw volk **GENADE** in uw ogen gevonden hebben, dan doordat U met ons meegaat? Immers daardoor zijn ik en uw volk afgezonderd uit alle volken, die op de aardbodem zijn. En Yahweh zei tegen Mozes: Ook deze zaak, waarover je gesproken hebt, zal ik doen, omdat jij **GENADE** in mijn ogen gevonden hebt en ik jou bij je naam ken. Maar hij zei: Doe mij toch uw heerlijkheid zien. Hij zei: Ik zal mijn luister aan jou doen voorbijgaan en de naam van Yahweh voor je uitroepen: Ik zal **GENADIG ZIJN**, wie ik **GENADIG BEN**, en mij ontfermen, over wie ik mij ontferm.*

*Exodus 34: 9 hij [Mozes] zei: Omdat ik **GENADE** in uw ogen gevonden heb, o Adonai, mijn Adonai, ga toch in ons midden, want het is een hardnekkig volk, maar vergeef onze ongerechtigheden en onze zonden; neem ons als erfdeel in bezit.*

Jazeker! God kent ons bij onze naam. Wow! Dat is Yahweh ten voeten uit. 'Ik ken je bij je naam'. Als Elohim heeft God alles geschapen, maar als Yahweh treedt Hij Zijn schepping binnen om een relatie aan te gaan. Yahweh was een relatie met Mozes aangegaan en kende hem bij zijn naam. Mozes had opgekeken en Yahweh in de ogen gezien. Daar vond hij genade.

Als je Yahweh zo hebt leren kennen wil je meer van Hem weten. Mozes vroeg om de wegen van Yahweh te mogen kennen en heel opmerkelijk is zijn argument om nog meer genade te vinden in Zijn ogen. Mozes wist dat hij niet zonder die genade kon.

Wij hebben genade gevonden bij onze Heer. Dat drijft ons verlangen om Hem beter te leren kennen. We willen Zijn wegen verstaan. Waarom? Omdat we ons bewust zijn dat we dan nog meer genade zullen terugvinden in Zijn ogen.

De genade die Mozes gevonden had geeft hem moed om bij Yahweh erop te wijzen dat ook het volk Israël niet zonder die genade kon. 'Denk er toch aan dat dit Uw volk is', zegt Mozes tegen Yahweh. Yahweh was bij de wetgeving een heel bijzondere relatie met dit volk aangegaan. Zij was Zijn vrouw geworden. Mozes wenste dat het volk zou proeven welke genade hij wel gevonden had in de ogen van Yahweh. Dat zou ze proeven in het feit dat haar Man meeging op reis. Opnieuw wijst Yahweh de genade, die Mozes in Zijn ogen gevonden had, en Zijn persoonlijke relatie met Mozes, dat Hij hem bij zijn naam kent, aan als de grond waarop Hij handelt. Yahweh gaat mee.

Als je dan eenmaal geproefd hebt van die genade en die persoonlijke liefde wijdt Yahweh je ook nog in in het kennen van Zijn wegen, is het dan niet genoeg? Heb je dan niet al meer dan genoeg genade gevonden? Juist die genade werkt dat je nog altijd meer van de Heer wil leren kennen. Dat drijft Mozes ertoe om te vragen om de heerlijkheid van Yahweh te mogen zien. Wijst Yahweh dat af met de zo bekende woorden 'Niemand heeft ooit God gezien'? Het is wel een heel apart antwoord dat Mozes hier krijgt. 'Ik zal genadig zijn wie ik genadig ben'.

De Heer is genadig tot het uiterste. In vers 20 t/m 23 gaat Yahweh aan Mozes voorbij en mag Mozes Yahweh van achteren zien.

De Heer heeft altijd meer te geven uit Zijn genade. We mogen in Zijn ogen zien en daar genade vinden. We mogen door genade een heel persoonlijke band met Hem hebben waarbij Hij mij en jou bij onze naam kent. We mogen meer van Zijn genade ontdekken doordat Hij ons Zijn wegen bekend maakt. Hij wil in genade met ons optrekken. Hij zal ook Zijn genade aan ons bewijzen door ons Zijn heerlijkheid te tonen.

In het daarop volgende hoofdstuk toont Mozes dan ook de genade van Yahweh ten volle te kennen als hij op grond van die genade opnieuw aan Yahweh vraagt om met het volk op te trekken. Zouden we niets van die genade begrijpen dan lijkt het argument dat Mozes erbij opvoert wel heel onbegrijpelijk. Maar

Mozes had inmiddels volledig door wat genade inhoudt. Dat houdt juist in dat God optrekt met een hardnekkig volk. Alleen een God die volkomen genade is handelt zo. Hij trekt met jou en mij op, hoe hardnekkig we ook zijn, want Zijn handelen is uitsluitend genade.

12. Genade in de priesterlijke zegen

Numeri 6: 25 Yahweh doet Zijn aangezicht over jullie lichten en zij jullie GENADIG;

Dit keer hebben we hier het werkwoord “chanan”. De betekent dan weer: genade of een gunst bewijzen, betonen, vragen

Nadat in de hoofdstukken 5 en 6 van Numeri het hele kamp van Israël, ingedeeld in de 12 stammen, gereinigd was, komt de priester naar buiten uit de tabernakel, heft zijn handen op, spreidt zijn vingers en roept met luide stem deze zegen uit: “Yahweh zegent en behoedt jullie.”
Ieder krijgt deel aan de geborgenheid bij Yahweh.

“Yahweh doe Zijn aangezicht over jullie lichten.”

Yahweh kijkt het hele kamp over en het licht van de Zon van gerechtigheid straalt over dat hele kamp.

“en zij jullie genadig.”

In het gezicht van Yahweh, dat hier over het hele volk Israël straalt is genade voor ieder in dit volk. Opnieuw roept de priester het uit.

“Yahweh verheft Zijn aangezicht over jullie.”

Gods genade ziet op een ieder in het kamp en er komt innerlijke rust.

“En geeft jullie vrede.”

Onder het Oude Verbond was het de priester, één van de zonen van Aäron, die het volk Israël mocht toespreken met deze zegen. Het was echter niet de priester van wie ze de zegen ontvingen. Het was niet de priester die hen behoede. Het was niet het gezicht van de priester die hen in het licht deed staan. Het was niet de priester die zijn genade uitgoot. Het was niet de priester die zo vol liefde op hen neerkeek. Het was niet de priester die hen innerlijke vrede gaf. Duidelijk en helder moest hij uitroepen wie deze genade zo rijkelijk over het volk uitgoot. Het was Yahweh.

De zon komt op en straalt over het oppervlak van de aarde. De duisternis verdwijnt en alles is helder licht. De kou is uit de lucht en we kunnen genieten van de warmte die de zon brengt. Het licht van de zon verkwikt en verfrist ons. De takken die dood leken komen tot nieuwe bloei. Zo is de zon van de gerechtigheid opgegaan in ons leven. Nadat we de reiniging van al onze zonden bewust werden is de genade van Gods aangezicht gaan stralen in ons leven. De duisternis is geweken, het is alles licht geworden. We worden verkwikt door Zijn genade en het nieuwe opstandingleven wordt zichtbaar.

De trotse vader loopt voor de zoveelste keer naar het wiegje. Hij buigt zich over zijn pasgeboren baby en lacht. ‘*Wat is het toch een prachtjoch!*’, zegt hij vol trots en neemt hem nog eens voorzichtig in de armen. Zo verheft zich het gezicht van Yahweh over ons. Nee, hij ziet onze onvolkomenheden niet. Hij ziet nieuw leven en lacht. ‘*Wat een prachtmens is dat toch*’, zegt Hij en neemt ons voorzichtig in Zijn armen. Hij behoedt mij. Wat een geborgen plek. ‘*Met Christus geborgen in God*’. Wat een genade!

Nee, wij kennen geen priesterlijke klasse in de huishouding van genade. Voor ons is er niemand die zijn handen hoeft uit te spreiden. Niemand hoeft een zegen uit te spreken. Wij zijn gezegend met al de geestelijke zegeningen in de hemelse (Efeze 1: 3). Bij al die zegeningen is deze genade van Yahweh als een starterpakket inbegrepen. Gods genade geeft ons de grootste geborgenheid. Hij behoedt ons. Gods genade heeft ons in het volle licht gebracht. Hij doet Zijn aanschijn over ons lichten. Het is genade dat God vol trots op ons neerziet. Hij verheft Zijn aangezicht over ons. Het is Gods genade dat we Zijn vrede mogen kennen. Hij geeft ons vrede.

Hier lezen we echter een zegenbede speciaal voor Israël. Het volk Israël mag ook telkens bij het beluisteren van deze zegen beseffen dat de genade van Yahweh hen behoedt.

Psalm 121: 4 Ziet, de Bewaarder Israëls zal niet sluimeren, noch slapen.

Yahweh bevestigt ten slotte nog eens dat Hij zo in genade met Zijn volk zal omgaan.

Numeri 6: 27 Zo zullen zij Mijn naam op de Israëlieten leggen, en Ik zal hen zegenen.

Een bijzondere genade voor dit volk.

13. Verwarring bij Mozes over Gods genade

*Numeri 11: 11 Mozes zei tot Yahweh: Waarom heeft U uw knecht slecht behandeld en waarom heb ik **GEEN GENADE** gevonden in uw ogen, dat U de last van dit gehele volk op mij legt?*

*Numeri 11: 15 Wilt U zo met mij handelen, dood mij dan liever, indien ik **GENADE** heb gevonden in uw ogen, opdat ik mijn ongeluk niet behoef aan te zien.*

Dit keer is het in beide gevallen het zelfstandig naamwoord “*chen*”, dat genade, gunst, genegenheid, bekoorlijkheid, aanvaarding betekent.

Hier staat een totaal ontredderde Mozes. Hij weet zich geen raad met het gemopper van het volk. De ene keer beweert hij geen enkele genade te vinden in de ogen van Yahweh om het volgende moment wel van de genade van Yahweh uit te gaan.

Dit soort tegenstrijdige uitspraken is kenmerkend voor een diep depressief persoon, die het echt niet meer ziet zitten. Mozes had zoveel duidelijke tekenen van de genade van Yahweh in zijn leven gezien! Hoe kan hij daar nu dan zo aan twijfelen?

Het punt zit hem in het verschil tussen genade kennen en genade niet beleven. Kennen we deze verwarring, die we hier zien bij Mozes, niet heel persoonlijk aan den lijve? We weten dat genade ons gered heeft uit de macht van de boze. We weten dat het genade is dat al onze zonden vergeven zijn. We hebben ondervonden dat genade ons een compleet nieuw leven heeft gegeven. We hebben ook geproefd van het leven dat Christus door genade in ons wil uitwerken. En toch zijn we de dienst die de Heer uit genade in ons wil werken weer als een opgave in eigen kracht gaan oppakken. Dat vormt een loden last in plaats van genade.

Mozes kon het niet meer aan. Wij kunnen het soms ook niet meer aan. Ik weet uit mijn eigen leven hoe ik anderen haarfijn kon uitleggen hoe de genade werkt in een mensenleven terwijl ikzelf de blijde taak die de Heer me gegeven had als een loden last op mijn schouders voelde drukken. Ik keek niet omhoog. Ik keek naar het werk. Ik keek naar de opdracht. Ik keek naar de moeiten die het mij bracht. Had ik omhoog gekeken dan had ik genade gevonden in die ogen waarmee de Heer nog altijd op me neerkeek. Had ik omhoog gekeken dan had de volle werking van Gods genade nog altijd kunnen werken in mijn leven. Had ik omhoog gekeken had ik ook Gods plannen kunnen begrijpen hoe Hij Zijn genade verder in mijn leven wilde uitwerken. Was er geen genade? O jawel! Maar ik genoot er niet van.

Mozes hoefde slechts omhoog te kijken. De genade had zonder meer gewerkt en Yahweh had Zijn plannen van die zeventig mannen uit de oudsten van het volk zo met Mozes kunnen delen. Maar Mozes kijkt niet omhoog. Hij ziet op het volk dat moppert en mort. De ene keer twijfelt hij volkomen aan de genade van Yahweh. De andere keer erkent hij in zekere zin die genade, maar denkt dat die genade dan maar een eind aan zijn leven moet maken. Waar de genade van Yahweh wegen ziet om te bewandelen ziet Mozes alleen maar een doodlopende weg en hij gaat er vanuit dat de genade ook niet verder kan kijken. Zover kan het komen als we wel de technische kennis over de genade bezitten maar het levend vertrouwen op die genade missen. Ik ben vaak op dat punt beland. Misschien jij ook wel.

Maar mensen, er is altijd genade! De Heer zegt: *‘Kijk opnieuw omhoog. Kijk in Mijn ogen. Wat vind je daar?’* Ja, daar is nog altijd de genade. Gods genade is oneindig. We kunnen er altijd opnieuw op vertrouwen. Net als bij Mozes is daar niet die doodlopende weg, maar een nieuwe weg die God in genade met ons wil gaan. Gods genade had het plan van die zeventig helpers al klaarliggen.

Ook mijn en jouw weg met de Heer is niet doodlopend. Gods genade gaat niet in op onze wanhoopsoplossingen. Hij baant nieuwe wegen. Ook voor jou.

14. **Bijzondere genade zoeken. Gewone genade vinden.**

*Deuteronomium 3: 23 Ik zocht toen **GENADE** bij Yahweh:*

*2 Samuël 12: 22 Hij (David) zei: Zolang het kind nog leefde, heb ik gevestigd en geweest, omdat ik dacht: misschien is Yahweh mij **GENADIG**, zodat het kind in leven blijft.*

Beide keren is dit het werkwoord “*chanan*”, dat genade of een gunst bewijzen, betonen, vragen betekent.

Soms zien we iets als ‘DE’ genade van God. We weten dat we het niet verdiend hebben. Maar dat is toch juist het kenmerk van genade? Genade is ontvangen wat we niet verdiend hebben.

Wij hebben Gods genade echter al nader gespecificeerd. Dat zou genade van God zijn als hij dat deed. Toch doet Hij het niet.

De aanleiding van dit onderwerp is Mozes. Hij is aan het eind van zijn dienst gekomen. Hij draagt de taken over aan Jozua. God had hem echter gezegd dat één ding niet zou gebeuren.

Numeri 20: 12 Yahweh zei tegen Mozes en Aaron: Aangezien jullie niet op Mij vertrouwd hebben en Mij ten aanschouwen van de Israëlieten niet geheiligd hebben, daarom zullen jullie deze gemeente niet in het land brengen, dat Ik hun geef.

Mozes zou niet met het volk Israël het beloofde land binnentrekken.

In Deuteronomium 3 staan we vlak voor het moment dat het volk het land zou binnentrekken. Op dat moment zoekt Mozes genade bij Yahweh. Mozes gaat echter nader aangeven hoe die genade er dan wel uit moet zien.

Deuteronomium 3: 25 Laat ik toch naar de overzijde mogen trekken en het goede land zien, dat aan de overkant van de Jordaan ligt,

Naar het oordeel van Mozes zou het een mooi staaltje van Gods genade zijn als hij toch het land in mocht trekken. O wat wenste Mozes graag de genade van Yahweh te proeven. Het moest echter wel naar zijn eigen wensen ingekleurd worden. Laten we hier niet te makkelijk over oordelen. Als wij aan het ziekbed van een geliefde zitten hebben ook wij vaak een bepaald beeld van hoe God op het mooist Zijn genade zou kunnen tonen. Naar ons oordeel zou het een mooi staaltje van Gods genade zijn als God die persoon weer helemaal zou herstellen. We zoeken Zijn genade. Vinden we die dan ook?

Ook Koning David zocht de genade van Yahweh. Vanwege de duidelijke overeenkomst met dit onderwerp heb ik al gelijk een sprong naar voren in de geschiedenis gemaakt. We komen uit bij Koning David, die ook de genade van Yahweh zocht. Ook hij had die genade al helemaal ingekleurd: ‘*zodat het kind in leven blijft*’.

Is het niet vanzelfsprekend om die zware last zo bij de Heer te brengen? Je kind moet maar op het sterfbed liggen. Daar worstel je mee. Je kent de genade van de Heer. Zou Hij hier die onverdiende gunst ook in willen tonen? Naar het oordeel van David zou het een mooi staaltje van Gods genade zijn als Hij zijn kind zou redden van de dood. Koning David zocht de genade van Yahweh. Vond hij die?

David sprak dit uit als een herinnering op het moment dat het kind al gestorven was. Heeft hij genade gevonden?

Ook Mozes erkent een hoofdstuk later dat hij niet zal overtrekken naar het beloofde land.

Deuteronomium 4: 22 Ik zal in dit land sterven, ik zal de Jordaan niet overtrekken; maar jullie zullen die overtrekken en dat goede land in bezit nemen.

Heeft hij toch genade gevonden?

Ook Paulus had de Heer om genade gebeden. Hij had dat tot drie keer toe gedaan. Waarvoor? Hij had een doorn in het vlees. Ik doe hier geen uitspraak wat dit wel mocht zijn geweest. Dat is hier totaal niet ter zake doende. Dat het heftig was blijkt wel uit de omschrijving die hij het geeft: *'een engel van de satan om mij met vuisten te slaan'*. Het was niet niks. Ontving Paulus genade?

2 Corinthe 12: 8 - 9 Hierover heb ik de Heer driemaal gebeden, opdat hij van mij zou wijken. En Hij heeft tot mij gezegd: Mijn genade is genoeg voor jou; want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht. Zo zal ik dan veel liever roemen in mijn zwakheden, opdat de kracht van Christus in mij woont.

We mogen, evenals Mozes, als David, als Paulus, alles bij de Heer bekend maken en Hij belooft ons Zijn vrede te geven (Filippi 4: 6-7). We ontvangen genade. Niet die gespecificeerde genade die naar ons oordeel zo goed zou zijn. Maar wel degelijk Gods genade. Mozes ontving die genade. David ontving die genade. Paulus ontving die genade. Gods genade is mij genoeg. Gods kracht wordt in mijn zwakheid volbracht. Dat is genade.

15. Hoe zit het met die genade?

In tegenstelling tot al de voorgaande studies over genade is dit een tamelijk pittig onderwerp. Ik zet daarom dan ook het hele gedeelte hier eerst voor de aandacht.

*Deuteronomium 7: 1 - 5 Wanneer Yahweh, jullie Elohim, jullie in het land gebracht zal hebben, dat jullie in bezit gaan nemen, en Hij voor jullie uit veel volken verdreven zal hebben, de Hethieten, de Girgasieten, de Amoriëten, de Kanaaniëten, de Perizzieten, de Chiwwieten, en de Jebusieten, zeven volken, talrijker en machtiger dan jullie, en Yahweh, uw Elohim, hen aan jullie overgeleverd zal hebben, zodat jullie hen verslaan, dan zullen jullie hen volkomen met de ban slaan; jullie zullen met hen geen verbond sluiten en hun **GEEN GENADE VERLENEN**. Jullie zullen je ook met hen niet verzwaren; jullie dochters zullen jullie aan hun zonen niet geven, ook zullen jullie niet hun dochters nemen voor jullie zonen; want zij zouden jullie zonen van Mij doen afwijken, zodat zij andere elohim zouden dienen, en de toorn van Yahweh tegen jullie zou ontbranden en Hij jullie weldra zou verdelgen. Maar aldus zullen jullie met hen doen: hun altaren zullen jullie afbreken, hun gewijde stenen verbrijzelen, hun gewijde palen omhouwen en hun gesneden beelden met vuur verbranden.*

Hier staat het werkwoord “chanan” met de betekenis van genade of een gunst bewijzen, betonen, vragen.

*Deuteronomium 7: 6 - 12 Want jullie zijn een volk, dat Yahweh, jullie Elohim, heilig is; Jullie heeft Yahweh, jullie Elohim, uit alle volken op de aardbodem uitverkoren om Zijn eigen volk te zijn. Niet, omdat jullie talrijker waren dan enig ander volk, heeft Yahweh Zich aan jullie verbonden en jullie uitverkoren; jullie zijn juist eerder het kleinste van alle volken. Maar, omdat Yahweh jullie liefhad en de eed hield, die Hij aan jullie vaders gezwoeren had, heeft Yahweh jullie met een sterke hand uitgeleid en jullie verlost uit het diensthuis, uit de macht van Farao, de koning van Egypte, opdat jullie zouden weten, dat Yahweh, jullie Elohim, de enige Elohim is, de trouwe El, die het verbond en **DE GENADE** bevestigt jegens wie Hem liefhebben en Zijn geboden onderhouden, tot in duizend geslachten; maar aan ieder persoonlijk van hen die Hem haten, oefent Hij vergelding door hem te gronde te richten; Hij stelt het niet uit voor wie Hem haat, aan hem persoonlijk vergeldt Hij het. Onderhoud dus het gebod, de inzettingen en verordeningen, die ik jullie nu gebied na te komen. Het zal geschieden, omdat jullie aan deze verordeningen gehoor geven en ze naarstig onderhoudt, dat Yahweh, jullie Elohim, jegens jullie het verbond en **DE GENADE** zal bevestigen, die Hij aan jullie vaders met een eed bekrachtigd heeft;*

Hier staat tot twee keer toe het zelfstandig naamwoord “checed” met de betekenis van genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid.

In het tweede deel, dat ik hierboven citeer herkennen we zonder meer de God van alle genade. Hij bevestigt Zijn genade aan het volk Israël, met wie Hij door middel van een verbond getrouwd is. Het grote probleem zit hem echter in het eerste deel (vers 1 t/m 5).

De vraag komt op bij het lezen van deze verzen: Is Yahweh inderdaad de God van genade voor alle mensen? Yahweh noemt hier zeven volkeren met name, over wie Hij heel letterlijk zegt dat het volk Israël hen absoluut geen genade mochten verlenen. Letterlijk betekende het dat deze volkeren uitgeroeid moesten worden. Er was voor hen geen reddende genade, maar de dood.

Wat is hier gaande? Hoe zit het met die genade van God? Gaat die inderdaad slechts uit naar een uitverkoren groepje? Valt de rest van de mensheid buiten die genade van God?

Toen we voor de eerste keer in de Bijbel stuiten op het woord genade waren niet slechts zeven volkeren uitgesloten van die reddende genade. Er was toen een hele mensheid, waarvan de Bijbel specifiek zegt dat deze mensen reeds verwoest waren. Ze waren verwoest door vermenging met geestelijke wezens. Zij stonden, evenals deze zeven volkeren, buiten de reddende genade van de dood.

Ik heb studies geschreven over de geestelijke machten, waarin ik zeer uitgebreid inging op dit onderwerp. Hier wil ik er slechts op wijzen dat het juist Gods genade is voor de mensheid zoals Hij met

deze mengsoort tussen mens en geestelijk wezen handelt. De totale mensheid dreigt hier verwoest te worden door wat men wel het hybride soort noemt, zoals het was in de tijd van Noach. God handelt in genade met de mensheid door hier in te grijpen.

In de tijd van Noach was er grote chaos in de wereld, maar Noach keek in alle rust op in de ogen van Yahweh. Midden in die chaos vond Noach genade in de ogen van Yahweh. Het volk Israël staat hier te midden van die zeven volkeren, maar ze mag opzien in de ogen van Yahweh. Opnieuw vindt Israël daar die overvloeierende rijkdom van genade. Een God die Zijn genade bevestigt tot in duizenden geslachten. Hij is niet karig met Zijn genade.

Yahweh ziet op de belofte die Hij met een eed aan zijn echtgenote gedaan heeft en houdt Zijn woord. Hij wijst erop dat het Zijn genade was die hen uit de slavernij van Egypte bevrijd had. Hij zal hen ook door Zijn genade veilig thuisbrengen in het land van de belofte. God handelt in genade met Zijn volk. Hij zou dit volk gaan gebruiken om Zijn genade ook te tonen aan de hele mensheid. Zij mochten Zijn bruikbare werktuigen worden om de wereld te bereiken met Zijn genade.

Dan als afsluiter van deze belichting van genade nog even de genade, die getoond wordt zonder het woord te hanteren.

1. God had hen in het land gebracht. Zij namen het in bezit.
2. God leverde de zeven volken aan hen over. Zij versloegen hen.
3. Uitverkoren, simpel vanwege wie God is: Liefde.

En nu wij met al onze discussies:

1. God redt. Wij geloven.

We zijn niet gered omdat we geloven. God redt om wie Hijzelf is: Liefde.
God heeft de hele mensheid daarbij op het oog.

16. Genade voor Rachab de hoer

*Jozua 2: 12 Nu dan, zweert mij toch bij Yahweh, dat, aangezien ik aan jullie **GENADE** bewezen heb, jullie nu ook aan mijn familie **GENADE** zullen bewijzen; en geeft mij een betrouwbaar teken,*
*Jozua 2:14 Toen zeiden de mannen tegen haar: Wij staan met ons leven voor jou borg, als jij deze onze zaak niet ruchtbaar maakt; wanneer dan Yahweh ons het land gegeven heeft, zullen wij jou **GENADE** en trouw bewijzen.*

Dit keer is het weer in alle drie de gevallen het zelfstandig naamwoord “*checed*” met de betekenis van genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid.

Opnieuw weer een prachtig juweeltje van Gods genade te midden van een volk dat zo ontzaglijk verwoest was. Net zoals Noach te midden van een verwoeste mensheid opkeek in de ogen van Yahweh en daar genade vond, zo zag Rachab op het handelen van Yahweh en vond daar genade om te handelen. Niets gaf haar moreel of ethisch enige voorsprong op welk mens dan ook. Zij stond bekend als de hoer. Ook eeuwen later blijft zij vermeld staan als de hoer.

Hebreeën 11: 31 Door het geloof is Rachab, de hoer, niet met de ongehoorzamen omgekomen, daar zij de verspieders met vrede had opgenomen.
Jakobus 2:25 En is niet evenzo Rachab, de hoer, uit werken gerechtvaardigd, toen zij de boodschappers in huis nam en langs een andere weg liet heengaan?

Rachab de hoer die gelooft. Rachab de hoer die gerechtvaardigd is. De enige grond hiervoor is genade. Maar je gaat dan toch nog niet zelf je vuile was buiten hangen? Nou, dat deed zij wel! Als teken dat zij geloofde in die genade hing zij het bewijs van haar schande buiten.

Jozua 2: 18 zie, wanneer wij het land binnenkomen, dan moet je dit koord van scharlakendraad binden aan het venster waardoor je ons hebt neergelaten,
Een scharlaken koord functioneerde in die tijd als de rode lichtjes op de wallen in onze tijd. Ze moest getuigen: Hier is die hoer! De hoer wordt gered. Genade ten top.

Daarnaast was ze ook nog eens Kanaäniet. Daar zou normaliter een verbond uitgesloten en van genade zelfs geen sprake zijn!

Deuteronomium 7 :2 Yahweh, jullie Elohim, zal bewerken in jullie midden dat jullie ze slaan; zo zullen jullie hen totaal verbannen; jullie zullen geen verbond met hen maken, noch hun genadig zijn.

Evenals Noach een bijzondere plek innam in een mensheid die vernietigd moest worden, vinden we hier een Rachab midden tussen een volk dat verwoest moest worden. Geen genade en toch overvloeiende genade.

Zij had haar vertrouwen gesteld op de God van Israël, Yahweh.
Zij getuigde in woorden van wat ze in Yahweh gevonden had.

Jozua 2: 11 Yahweh, jullie Elohim, is Elohim in de hemelen boven en op de aarde beneden.

Zij getuigde in daden van wat ze in Yahweh gevonden had.

Jozua 2: 4 De vrouw had de beide mannen genomen en hen verborgen,

Daarin had zij zich al helemaal één gemaakt met dit volk van Yahweh. Ze loog zelfs voor hen tegen de overheden van dit verwoeste volk. Misschien hebben wij in ons moreel oordeel de neiging dit zonde te noemen. Voor God was het een duidelijke daad van geloof. Het was de genade die werkzaam was in deze vrouw.

De naam ‘*Rachab*’ betekent letterlijk ‘*Ruimte*’. Zij kon in dat opzicht dan ook heel concreet met de psalmist meezingen:

Psalm 31: 8 U toch hebt mij aan de vijand niet prijsgegeven, U hebt mijn voeten in de ruimte doen staan.

Genade bracht haar in het geslachtsregister van Christus Jezus zelf.

Mattheus 1: 5 Salmon verwekte Boaz bij Rachab, Boaz verwekte Obed bij Ruth, Obed verwekte Isai,

Rachab, de hoer. Seksueel misvorm, geschonden. Geen fatsoenlijk mens die contact met haar wenste. Maar God wel. In Gods oog was ze kostbaar. Het teken van schande, het scharlaken koord, werd het teken van redding. Het teken van schande werd Gods grote bewijs van genade. Zij kreeg die eervolle vermelding in het geslachtsregister van onze Heer omdat zij Zijn genade geproefd had. Zij kreeg die eervolle vermelding onder de geloofshelden omdat die genade werkte in haar leven.

Evenals er genade was voor Rachab de hoer, is er genade voor ons dankzij het werk van Christus. God kijkt niet naar onze maatschappelijke positie. Hij ziet niet op onze schande. Hij plaatst ons werkelijk in de ruimte. Onverdiend. Puur uit genade. Evenals God genade werkte in de acties van Rachab zal Hij dat ook in ons werken. Evenals God deze vrouw zo'n krachtig getuigenis gaf zal Hij ook ons dat in Zijn genade schenken. Hij is de God van alle genade in de hemelen boven en hier op aarde beneden. Die genade was niet alleen de basis voor haar redding, maar voor de redding van haar hele familie.

17. Gideon vond genade in de ogen van de Heer

*Richteren 6: 17 Toen zei hij tegen Hem: Aangezien ik nu **GENADE** in Uw ogen gevonden heb, geef mij dan een teken, dat U het bent, die met mij spreekt.*

Dit keer is het weer het zelfstandig naamwoord “*chen*” met de betekenis van genade, gunst, genegenheid, bekoorlijkheid, aanvaarding.

Het was de Engel Van Yahweh die aan Gideon verscheen, maar als Hij sprak lees je in vers 14 en vers 16 dat Yahweh sprak. Dit is één van de duidelijke aanwijzingen dat Yahweh verscheen in het Oude Testament en dat God dat in de gedaante van een engel deed.

Hebreeën 2:2 Het woord, dat door de engelen gesproken is,

Handelingen 7:53 Jullie hebben de wet ontvangen door beschikking van engelen,

Galaten 3:19 De wet werd verordend door engelen in de hand van een middelaar.

God gebruikte dus engelen om Zich aan de mensen bekend te maken. Hier, in ons specifieke geval, is het een engel van Yahweh. Uiteindelijk heeft God zich in Christus Jezus ten volle aan de mens bekend gemaakt.

Hebreeën 1: 1 God heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken dwars door de Zoon,

De centrale persoon in dit hoofdstuk zijn niet de engelen, maar dat is Gideon. Ook hij was weer opgegroeid in afgodendienst.

Richteren 6: 25 Yahweh zei: breek af het altaar van Baäl, dat van uw vader is,

Genade zoekt niet naar het voortreffelijke in de mens. Genade ziet het voortreffelijke dat God wil werken in die mens. Evenals Abram nog een afgodendienaar was toen de genade van Yahweh hem riep, zo zien we ditzelfde principe bij Gideon herhaald worden.

Nou was Gideon niet bepaald het toonbeeld van moed. Toen hier een Engel van Yahweh aan hem verscheen was hij bezig tarwe uit te kloppen.

Richteren 6: 11 Toen kwam een Engel van Yahweh en zette zich neer onder de terebint te Ofra, eigendom van de Abiezriet Joas, terwijl diens zoon Gideon bezig was in de wijnpers tarwe uit te kloppen om die voor de Midjanieten in veiligheid te brengen.

Hij deed dit niet op de openlijke plek van de dorsvloer, die feitelijk de meest aangewezen plek ervoor zou zijn. Uit angst voor de Midianieten deed hij dit werk op de verborgen uithoek van de wijnpers. God zoekt hem op dat verstoppie op. Zit je angstig weggestopt voor de vijand en ben je gewend om de afgoden te dienen en dan spreekt genade je plotseling aan met deze woorden:

Richteren 6: 12 Yahweh is met je, jij dappere held.

Het spreken van Gideon getuigt dan ook al niet van geweldig vertrouwen op God.

Richteren 6: 13 Maar Gideon zei tot hem: Och, mijn heer, indien Yahweh met ons is, waarom is dit alles ons dan overkomen? Waar zijn dan al zijn wonderen, waarvan onze vaders ons vertelden, als zij zeiden: Heeft Yahweh ons niet uit Egypte gevoerd? Maar nu heeft Yahweh ons verstoten en ons prijsgegeven aan de greep van Midjan.

Er is niet alleen wantrouwen naar God bij Gideon, hij zit ook vol verwijten aan het adres van God. Als God dan met hem is, waarom moet hij zich dan zo stiekem verstoppen in de wijnpers?

Gideon had uit het feit dat Yahweh een profeet had gezonden naar het volk in de verzen 7 tot 10 wel kunnen weten dat God het volk niet verlaten had. God was met hen. Dezelfde verwijten van Gideon aan Gods adres kunnen ook over onze lippen komen als er bij ons geen zicht is op de genade van God. We zitten soms hopeloos in de problemen en we wijzen God op Zijn handelen in de tijd van de Evangelien en

Handelingen. Waarom grijpt God nu niet net zo in? Waar echter zicht is op de huishouding van de genade waar wij in geplaatst zijn weten we feitelijk wel het antwoord. God is wel degelijk met ons.

Yahweh wijst Gideon op de kracht die hij in Yahweh zelf mag vinden, maar Gideon blijft op zijn eigen onmogelijkheden zien.

Richteren 6: 14 - 15 Toen wendde Yahweh Zich tot hem en zei: Ga heen in deze jouw kracht en verlos Israël uit de greep van Midjan. Ik zend je immers? Maar hij zei tegen Hem: Och, mijn Adonai, waarmee zal ik Israël verlossen? Zie, mijn geslacht is het geringste in Manasse en ik ben de jongste van mijn familie.

Yahweh wijst hem erop dat hij zijn kracht niet in zichzelf moet zoeken maar in Hem.

Richteren 6: 16 En Yahweh zei tegen hem: Ik ben met je, daarom zal je Midjan verslaan als was het één man.

Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?

Pas dan begint Gideon iets te proeven van de genade van Yahweh. Er was iets in de blik van Yahweh, de manier waarop Hij hem aankeek. Het was een blik van genade. Welke tegenwerpingen en verwijten Gideon ook uitte, er sprak geen enkele veroordeling uit die ogen van Yahweh. Niets van boosheid flikkerde op. Het was de blik waarmee Christus Petrus aanzag toen hij Hem drie maal verloochend had.

Lukas 22: 61 En de Heer, Zich omkerende, zag Petrus aan; en Petrus werd indachtig het woord van de Heer, hoe Hij hem gezegd had: Eer de haan zal gekraaid hebben, zal je Mij driemaal verloochenen.

Jazeker, genade maakt ons gereed.

Richteren 6: 17 Toen zei hij tegen Hem: Aangezien ik nu genade in uw ogen gevonden heb,

Gideon had genade gevonden in de ogen van Yahweh. Die genade maakte hem tot het werktuig dat Yahweh kon gebruiken om Zijn volk te bevrijden.

18. Geen genade van het volk voor Gideon

*Richteren 8: 35 Ze hadden **GEEN GENADE** voor het huis van Jerubbaäl [dat is] Gideon in verhouding tot al het goede, dat hij aan Israël gedaan had.*

Dit is weer het zelfstandig naamwoord “*cheched*”, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Het volk had geen genade voor het huis van Gideon. God had wel degelijk Zijn genade bewezen aan Gideon. Na al het werk van de genade wat God bewerkt had in de daden van Gideon had het volk daar niets van opgepikt. Zij hadden geen genade voor het huis van Gideon. Paulus had de rijke bediening van de huishouding van genade, maar ook hij vond geen genade bij zijn medegelovigen in Asia en was uiteindelijk alleen gelaten.

2 Timotheus 1: 15 Dit weten jullie, dat allen in Asia zich van mij hebben afgekeerd,

Er was simpelweg geen erkenning voor de genade van verandering. De genade van Yahweh riep Gideon uit de afgodendienst om zich slechts te laten leiden door genade alleen. De afgodendienst was hem van huis uit met de paplepel ingegoten, maar genade had hem daarvan vrij gemaakt. In het oog van het volk was hij echter nog steeds die onveranderde Gideon. Ze spraken hem dan ook aan bij zijn afgodsnaam ‘*Jerubbaäl*’.

Paulus werd als Farizeeër geroepen uit genade. Toch bleef ook bij hem voor het volk zijn farizeeërschap aan hem kleven. Men verklaarde hem zelfs daardoor knettergek.

Handelingen 26: 24 Gij spreekt wartaal, Paulus, uw vele studie brengt u in de war.
Geen genade van het volk voor Paulus.

Er was ook helemaal geen erkenning voor de kracht van genade. Gideon vond genade in de ogen van Yahweh toen hij als een angstige man stiekem in de wijnpers de tarwe aan het uitkloppen was. Hij zag geen kracht in zichzelf. Genade wees hem op de kracht die hij in Yahweh mocht vinden. Zo ontdekte hij die blik van genade in de ogen van Yahweh. Voor het volk waren al zijn krachtige daden slechts het gevolg van zijn eigen inspanningen als afgodendienaar. Men bleef hem aanspreken als ‘*Jerubbaäl*’, oftewel de ‘*strijder van Baäl*’.

Zo bleef Paulus voor het volk de verkondiger van rare denkbeelden.

Ik weet niet of jij iets van deze hele gang van zaken herkent. Ik heb nogal eens nadat ik uitgebreid gesproken heb over ons eigen falen en dat we midden in onze eigen zwakheid Gods kracht in ons leven mogen kennen, dat ik dan door iemand aangesproken wordt die dan aangeeft dat hij/zij dat zelfvertrouwen, dat ik uitstraal, zo prachtig vindt. Ze konden het natuurlijk verkeerd begrepen hebben, dus leg ik het nog eens uit dat het God is, die onze kracht is, waarop ik dan het antwoord krijg dat ze het niet zo belangrijk vinden hoe ik het wil noemen, maar dat ze zien hoe zo’n sterke wil ik eigenlijk wel heb. Tja, men wil nou eenmaal telkens weer de bron van het oude leven in ons terugvinden.

Gideon wist dat hij geen Jerubbaäl meer was. Gideon wist dat hijzelf niks kon en zeker niet durfde waar te maken. Gideon wist dat al zijn kracht Gods genade alleen was. Maar er was geen genade bij het volk voor Gideon. Er was ook geen genade bij het volk voor Paulus. Wij hoeven er ook niet op te rekenen dat onze medemensen, ja zelfs medegelovigen, ons aanzien in die genade van God. Maar bij God zelf is de genade er overvloedig!

Er is uitsluitend genade te vinden in de ogen van Yahweh. Misschien kijken we toch wel te vaak om ons heen. We verwachten erkenning omdat die rijke boodschap van genade uiteindelijk toch een overvloed van rijke zegeningen voor een ieder betekent. Ook voor ons is er uitsluitend bij de Heer alleen genade te vinden. Kijk omhoog! Bedenk de dingen die boven zijn! Zie in Zijn ogen en vind daar Zijn genade.

19. Yahweh bewijst genade aan Ruth

*Ruth 1: 8 Naomi zei tegen haar beide schoondochters: Gaat heen, keert terug, ieder naar het huis van haar moeder; Yahweh zal jullie **GENADE** bewijzen, zoals jullie die bewezen hebben aan de gestorvenen en aan mij;*

*Ruth 2: 20 Daarop zei Naomi tegen haar schoondochter: Gezegend zij hij door Yahweh, die Zijn **GENADE** niet heeft onttrokken aan de levenden noch aan de doden.*

Opnieuw is het hier in beide gevallen het zelfstandig naamwoord “*checed*”, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Het hele boek Ruth is één groot getuigenis van de genade van de Heer. Het loopt van Mara, zoals de moeder zich eerst noemde en wat bitterheid betekent uit op Naomi, haar werkelijke naam die liefelijkheid betekent. Zo ontmoet genade ons in onze bitterheid en brengt daar liefelijkheid uit voort.

In de eerste tekstplaats was de genade van Yahweh nog slechts een wens van Naomi voor Orpa en Ruth. Die genade was er altijd, welke keus ze ook zouden maken. De tweede tekstplaats is een lofprijzing aan het adres van Yahweh omdat Zijn trouw gebleken is uit de genade, die Hij is blijven schenken.

Ruth was een Moabitische en kon als zodanig onmogelijk enig recht laten gelden op een plek onder het volk Israël.

Deuteronomium 23: 3 Een Ammoniet of Moabiet zal niet in de gemeente van Yahweh komen; zelfs hun tiende geslacht zal nimmer in de gemeente Yahweh komen,

De genade van de Heer bracht Ruth niet alleen in de Gemeente van Yahweh, maar zelfs in het geslachtsregister van de Heer zelf. Totaal onverdiend, zonder enig recht, kreeg zij deze vooraanstaande positie. Welk recht zouden wij kunnen laten gelden op die hoge positie in Christus in de hemelse? Geen enkele. Het is genade, die ons daar geplaatst heeft.

Zowel Orpa als Ruth waren afgodendienaars.

Ruth 1: 15 Toen zei zij: Kijk nou toch, je schoonzus is teruggekeerd naar haar volk en haar goden; keer terug, je schoonzus achterna.

Ook al stuurt Naomi beide schoondochters terug naar hun land met hun afgoden, ging ze er heel bewust van uit dat Yahweh hen Zijn genade zou bewijzen. Ze verklaart nader hoe Yahweh zijn genade aan hen zou bewijzen. Hij zal hen opnieuw een echtgenoot geven bij wie ze rust zouden vinden.

Ruth 1: 9 Yahweh geeft aan jullie, dat jullie rust mogen vinden, ieder in het huis van haar man.

Evenals Abram als afgodendienaar door de genade van God in de kraag werd gegrepen en hem onverdiend zo'n vooraanstaande plaats gegeven heeft, zo grijpt de genade hier opnieuw in bij afgodendienaars. Genade discrimineert niet. Genade redt ongeacht wat of wie we zijn.

Naomi had zelf geen enkele verwachting voor haar schoondochters.

Ruth 1: 12 - 13 Ik ben te oud om een man toe te behoren. Indien ik al dacht: Ik heb hoop; ja, al zou ik vannacht een man toebehoren, ja, al zou ik zonen baren, zouden jullie daarop wachten, tot zij volwassen waren? Zouden jullie daarom verhinderd worden een man toe te behoren?

Opnieuw hetzelfde onmogelijke plaatje die we ook al bij Abraham en Sara gezien hadden. Wat menselijke mogelijkheden betreft waren de reserves uitgeput. Juist daar kan genade zijn werk doen.

Het was de genade die hen op het juiste tijdstip op de juiste plek bracht.

Ruth 1: 22 Zo kwam Naomi terug, en Ruth, de Moabietische, haar schoondochter, kwam samen met haar, die uit de velden van Moab kwam; en zij kwamen te Bethlehem in het begin van de gersteoogst.

Naomi en Ruth kwamen aan in Bethlehem. Het broodhuis. Dat gebeurde nou net precies in het begin van de gersteoogst. Wanneer was dat begin?

Leviticus 23: 10 - 11 Spreek tot de Israëlieten en zeg tegen hen: Wanneer jullie in het land komen dat Ik aan jullie geef, en de oogst daarvan binnenhaalt, dan zullen jullie de eerstelingsgarve van je oogst naar

de priester brengen, en hij zal de garve voor het aangezicht van Yahweh bewegen, opdat jullie welgevallig zijn; daags na de sabbat zal de priester die bewegen.

Ze kwamen dus in het broodhuis op de dag na de grote sabbat. Dat is de dag dat Christus uit de doden opstond. De eerstelingsgarve spreekt ook hiervan.

1 Corinthe 15: 20 Maar nu, Christus is opgewekt uit de doden, als eersteling van hen, die ontslapen zijn.

De genade van God bepaalt ons bij de opstanding van de Heer in Wie we het leven, het opstandingleven, ontvangen hebben. Niet langer ons leven bepaalt onze gang in deze wereld, maar het opstandingsleven. Dat is wat genade werkt. Daar vinden we ook het brood des levens in het broodhuis. We mogen smullen van wat we door genade in die opgestane Heer vinden.

Daar in het broodhuis zou zij Boaz ontmoeten.

Ruth 2: 1 Naomi nu had een bloedverwant van haar mans kant, een zeer vermogend man uit het geslacht van Elimelek, Boaz geheten.

Boaz betekent 'In hem is kracht'. Hij was een zeer vermogend man. Alles in het plaatje van Boaz verwijst naar onze zeer vermogende Man in Wie we alle kracht gevonden hebben. Hij heeft Zijn rijke vermogen besteed om ons vrij te kopen.

1 Timotheus 2: 6 die Zich gegeven heeft tot een losprijs voor allen;

Jazeker, de losprijs is betaald voor allen. Hij is toch zeker een zeer vermogend man? De losprijs om echt allen vrij te kopen van deze onderdrukker, deze vijandige heerser, is ruimschoots op tafel gelegd. Dat enorme vermogen van deze Boaz herkennen wij in die overvloeiende rijkdommen van Gods genade. In ons is zwakheid, maar in Hem is kracht. Kracht, die Hij als opgestane in onze zwakheid volbrengt.

Zo was Boaz de (ver)losser van Ruth.

*Ruth 2: 10 Toen wierp zij zich op haar aangezicht, boog zich ter aarde en zei tegen hem: Waarom bewijst u mij **GENADE**, dat u uw oog slaat op mij, hoewel ik een vreemdelinge ben?*

Ruth vond genade bij Boaz, zoals wij genade vinden bij de Heer.

Het leven uit genade plaatst ons in een leven van rust. We mogen rusten in een opgestane Heer. We mogen weten dat Hij Zijn werk in ons voleindigen zal. Dat is genade.

Ruth 3: 18 Toen zei deze: Blijf stil afwachten, mijn dochter, totdat je verneemt, hoe de zaak uitvalt; want die man zal niet rusten, voordat hij vandaag deze zaak tot een einde heeft gebracht.

Een prachtig beeld van wat genade uitwerkt. We mogen rusten. De Heer werkt totdat Hij de zaak tot een eind heeft gebracht.

Waar onze reserves uitgeput zijn, waar ons leven niet in overeenstemming is met de wil van de Heer, waar wij nooit en te nimmer recht hadden op een plek bij de Heer, daar grijpt genade in en plaatst ons in de Opgestane Heer en voedt Hij ons met het brood des levens en ontvangen we rust. Gods genade is onuitputtelijk.

20. Een dienstknecht uit genade: Hanna

1 Samuel 1: 1 - 2 Daar was een man van Ramathaim-zofim, van het gebergte van Efraim, wiens naam was Elkana, een zoon van Jerocham, de zoon van Elihu, de zoon van Tochu, de zoon van Zuf, een Efrathiet. En hij had twee vrouwen; de naam van de ene was Hanna, en de naam van de andere was Peninna. Peninna nu had kinderen, maar Hanna had geen kinderen.

Op zich al uitermate opvallend is dat de eigennaam 'Hanna' 'Genade' betekent.

*1 Samuel 1: 18 Daarop zei zij [Hanna]: Uw dienstmaagd vindt **GENADE** in uw ogen. Toen ging de vrouw haar weg, zij at weer en haar gelaat toonde geen droefheid meer.*

Dit keer is het weer het zelfstandig naamwoord "chen", dat genade, gunst, genegenheid, bekoorlijkheid, aanvaarding betekent.

We stappen een geschiedenis binnen van louter genade. De vrouw die in onze geschiedenis centraal staat draagt alleen al de naam die al de heerlijkheden van de Heer blootlegt. Ze stelt zich voor en zegt: 'Genade'. Ja, dat is haar naam, oftewel Hanna.

Het was een tijd van vroomheid. Mensen gingen, zoals ze gewend waren, naar de Tempel om hun offers te brengen. Het was echter een lege vroomheid. De ark van het verbond, die op zo'n prachtige wijze sprak van al de genade en liefde van Christus Jezus, stond niet meer in de Tempel. De priesters, die op genadige wijze hoorden te bemiddelen tussen God en de mensen, waren gecorrumpeerd. Het was duister in het land. Midden in dat duister flikkerde een licht. Genade liep naar de tempel. Bij de poort van de voorhof viel ze op haar knieën en huilde hardop. Daar weerklonk haar stem:

1 Samuel 1: 11 Yahweh Zebaoth, indien U werkelijk naar de ellende van uw dienstmaagd omziet en mij gedenkt en uw dienstmaagd niet vergeet, maar aan uw dienstmaagd een mannelijke nakomeling geeft, dan zal ik die voor zijn hele leven aan U, Yahweh, geven en geen scheermes zal op zijn hoofd komen.

Waar in het hele land nauwelijks nog kennis was van de Heer, kent Genade Hem heel persoonlijk als Yahweh Zebaoth. De Heer, die boven alle aardse en geestelijke legermachten staat. Genade kent Yahweh van aangezicht tot aangezicht. Genade woont dan ook in Ramathaim-sofim. Zij woont letterlijk in de dubbele hoogte van de uitkijk. Dat is de betekenis van die streeknaam. Genade woont met Christus in de hemelse. Ze is met Hem gezet in die hoge positie en heeft overzicht. Waar er vanuit het aardse blikveld alleen duisternis te vinden is, ziet Genade het licht van Gods plan.

Die streek ("De dubbele hoogte van de uitkijk") is een gedeelte van het gebergte Efraim, en dat betekent weer vruchtbaarheid. Het leven van Genade in de hemelse is een vruchtbaar leven. Als haar leven dan zo vruchtbaar is, waarom heeft Yahweh dan haar moederschoot gesloten? De plaats van Genade ("Hanna") is hier aan de voeten van Yahweh Zebaoth, in volkomen afhankelijkheid aan Hem.

Genade ("Hanna") stelt zich nu volkomen afhankelijk op van Yahweh Zebaoth. Welke betere plek is er om een Samuël te verkrijgen. Een dienstknecht die wist wat het betekende om genade volledig te laten werken. Een dienstknecht die wist wat afhankelijkheid aan Yahweh Zebaoth inhield. Een dienstknecht die door God gebruikt kom worden om Zijn licht in deze duisternis te laten schijnen.

Is een leven van Genade nu altijd voorspoedig? Gaat het altijd voor de wind waar Genade werkt? Er is altijd een glittering, een schittering, die de aandacht van Genade afriecht. Juist die betekenis van 'glittering' of 'schittering' heeft de naam 'Peninna'. De verleidingen van het eigen ik staan zo makkelijk de werking van Genade alleen in de weg. Het eigen ik lijkt in eerste instantie meer op te leveren dan eenvoudig terug te vallen op genade alleen.

Begrijpt vrome, lege godsdienst in een duistere wereld het als Genade werkt?

1 Samuel 1: 13 - 14 en omdat Hanna bij zichzelf sprak en slechts haar lippen zich bewogen, maar haar stem niet te horen was, dacht Eli, dat zij dronken was. En Eli zei tot haar: Hoelang ga jij je als een dronkenlap gedragen? Zorg, dat jij je roes kwijtraakt.

Nee! Godsdienst begrijpt genade niet. Als Genade werkt heeft de godsdienstige wereld zijn oordeel al klaar liggen en spreekt die ook uit. Genade oordeelt nooit terug. Het zoekt altijd de genade ook in die ander, zoals ze dat ook doet in onze uitgangstekst (1 Samuel 1: 18) hierboven.

Genade neemt haar plaats in op de dubbele hoogten. De dienstknecht Samuël wordt daar geboren.

21. Genade van Yahweh tussen Jonathan en David

*1 Samuel 20: 3 David verzekerde het nog eens met een eed: Je vader weet heel goed, dat ik **GENADE** vind in jouw ogen. Daarom denkt hij: Jonathan moet dit niet weten, anders wordt hij maar verdrietig. Nochtans, zo waar Yahweh leeft en zo waar jij leeft, er is slechts één schrede tussen mij en de dood. 1 Samuel 20: 8 Betoon **GENADE** aan je knecht, want je hebt met je knecht bij Yahweh een verbond gesloten. Maar indien er bij mij ongerechtigheid is, breng mij dan zelf ter dood. Waarom zou je mij aan je vader overleveren?*

*1 Samuel 20: 14 - 15 Zal jij mij niet, indien ik dan nog in leven ben, **DE GENADE** van Yahweh betonen, zodat ik niet sterf? Je zal mijn huis ook nimmer je **GENADE** onttrekken, ook dan niet, als Yahweh alle vijanden van David van de aardbodem uitroeit.*

Dit is alle vier de keren opnieuw het zelfstandig naamwoord “*checed*”, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Twee personen, Jonathan en David, die verbonden waren door de genade van Yahweh. Telkens als we over genade lezen, wordt er een verbond vermeld. Verbonden zijn ook heel sterk aan de naam Yahweh verbonden. God verbindt Zich aan ons, mensen, door genade.

Die werkende genade ziet Jonathan bij David. Alleen al in zijn naam spreekt Jonathan van Gods genade. Jonathan betekent: ‘*Yahweh heeft geschonken*’. Wat troonsopvolging betreft had Jonathan alle rechten op de troon van zijn vader Saul. Wat verdiensten betreft kon hij ook alle recht daarvoor opeisen. Hij was een grote held, die bij Mikmas een geweldige overwinning had behaald op de Filistijnen.

Maar Jonathan had zicht op de plannen van God in tegenstelling tot zijn vader, koning Saul. Hij had gezien hoe David Goliath had overwonnen. Daarin had hij de genade van God al geproefd. Hijzelf had (eigenlijk evenals David) dit nooit zelf gekund of gedurfd.

Genade wil nog wel eens verschillend uitwerken. Dat zien we duidelijk terug in Vader Saul en Zoon Jonathan. Zij zagen beiden dat David niet alleen ‘*geliefde*’ betekende, maar dat Hij ook daadwerkelijk door God bemind was. Ze zagen beiden de genade die God werkte in het leven van David. Bij Saul werkte die genade van God wrevel en haat op. Bij Jonathan bewerkte het de hierboven beschreven gezindheid van genade tussen hem en David. Hij wist: Yahweh Elohim staat David bij met Zijn genade.

David had Saul zo vaak genade bewezen. Zo vaak had hij Saul weten te kalmeren. Het loon dat David daarvoor ontving was echter een voortdurende aanslag op zijn leven.

Nu komen we bij een plaatje van Jonathan, waar ik een beeld van Christus sterven in terug vind. Jonathan was bereid voor David zijn leven te wagen. In vers 33 dreigt hij ook inderdaad het leven te laten voor zijn vriend.

Johannes 15: 13 Niemand heeft grotere liefde, dan dat hij zijn leven inzet voor zijn vrienden.

Door zijn leven in de waagschaal te leggen voor David is Jonathan een mooi beeld van wat de Heer Jezus voor ons deed. De Heer heeft dit helemaal waargemaakt. Er is tenslotte maar Eén geweest, Die Zijn leven echt heeft gegeven. Hij deed het niet alleen voor vrienden, maar zelfs voor vijanden, voor jou en mij. Ja, voor alle vijanden.

Nu opletten! We kijken namelijk zo over de dag-vermelding heen: De derde dag. Jonathan stak zijn nek uit voor zijn vriend David. Hij informeerde bij zijn vader. En dan moest David wachten tot de derde dag. Op die derde dag zal Jonathan uit dat doodshol komen en David komt dan uit zijn schuilplaats te voorschijn.

Genade is altijd gebaseerd op de derde dag. De dag van de opstanding.

Saul verwachtte alles van zijn eigen inspanningen en hij verloor alles. Jonathan verwachtte alles van de genade van God. Hij wist: Alles wat ik kan en waar ik goed in ben heb ik van Yahweh ontvangen. Hij won samen met zijn nageslacht alles wat hijzelf uit handen gaf. Zo sprak ook het leven van Jonathan ervan dat Yahweh heeft geschonken, zoals zijn naam het al aangaf.

Ja mensen, we hebben alles uit genade ontvangen! Bij Saul was overduidelijk jaloezie ontstaan toen hij de vrouwen de heldendaden van David hoorde bezingen. Saul haatte David vanwege de genade van God die hij in David zag. Menselijkerwijs was David veel meer een concurrent voor Jonathan, wat troonsopvolging betreft, dan voor Saul. Er was echter geen jaloezie tussen David en Jonathan omdat ze beiden wisten dat ze samen alles uit genade ontvangen hadden. Dat versterkte hun band.

Genade is een band die ook over de dood heen ziet. Dat blijkt later in de gevolgen voor het nageslacht van Jonathan. De genade staat vast in het verbond, dat als David de troon betreedt hij voor de bescherming van de familieleden van Jonathan zal zorgen. Genade sluit geen mensen uit. Het gaat zelfs zo ver dat David dezelfde belofte later nog eens aan zijn vijand Saul herhaalt.

Bij de oosterse vorstehuizen betekende een nieuwe vorst altijd de uitroeiing van de hele familielijn van de oude vorst. Zo gaat het niet bij genade. Integendeel verhoogt genade de positie van familieleden. Dat zullen we later in de geschiedenis van Mefiboseth ontdekken.

Willen we ware vriendschap, dan is onbaatzuchtige genade de enige basis.

22. Genade uit de relatie Jonathan & David

2 Samuel 9: 1 David zei: *Is er soms nog iemand over van het huis van Saul? Dan zal ik hem **GENADE** bewijzen ter wille van Jonathan.*

2 Samuel 9: 3 *Daarop zei de koning: Is er soms nog iemand over van het huis van Saul? Dan wil ik hem **DE GENADE** van God bewijzen. Toen sprak Siba tot de koning: Er is nog een zoon van Jonathan, die verlamd is aan beide voeten.*

2 Samuel 9: 7 *Daarop sprak David tot hem: Vrees niet, want ik zal je zeker **GENADE** bewijzen ter wille van je vader Jonathan; ik zal je alle landerijen van je vader Saul teruggeven, en jij zal geregeld aan mijn tafel eten.*

Alle drie de keren is het hier het zelfstandig naamwoord “*checed*”, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Tussen David en Jonathan bestond een relatie van Gods genade. Daartoe behoorde ook de belofte van bescherming van al de familieleden van Jonathan (1 Samuel 20-13-17).

Op een ander tijdstip herhaalde hij diezelfde genadebelofte nog eens aan de vijandige Saul (2 Samuel 24: 20-22). Dit ging echt tegen alle normale menselijke verwachtingen in omdat het in de oudheid (en zelfs tegenwoordig) bij oosterse vorstenhuizen de gewoonte was dat een nieuwe koning of machthebber alle familieleden van het vorige vorstenhuis uitroeide/vermoordde. David deed dus tweemaal de belofte dat hij dit niet met de familie van Saul zou doen. Dat was puur de genade van Yahweh, die hier werkte.

De bovenstaande teksten slaan op één van de weinige perioden van vrede in de regering van David. Hij herinnerde zich zijn belofte en vroeg zich af of er nog "*iemand over was van het huis van Saul*" zodat hij "*genade kon bewijzen ter wille van Jonathan*". David zocht iemand uit dat huis van Saul die hij onvoorwaardelijk wilde accepteren, wat voor persoon het ook zou zijn. Dat is werkzame genade.

David vroeg niet "*Is er nog iemand die het verdient?*". De vroegere knecht van Saul, Siba, dacht blijkbaar wel in die trant. Hij antwoordde: "*Er is nog een zoon van Jonathan, die verlamd is aan beide voeten*". Hier had Siba een heel menselijk aanknopingspunt, waar David op in had kunnen gaan. Hij had kunnen vragen: "*hoe ernstig is de situatie?*" of "*hoe kon dit zo gebeuren?*". Dat deed David niet. Hij liet genade werken en vroeg "*waar kan ik deze man vinden?*". Geen kieskeurigheid, direct aanvaarding.

Mefiboseth woonde samen met zijn familie in een plaats die Lodebar heette. ‘Lo’ betekent in het Hebreeuws “*geen*” en ‘*debar*’ is afgeleid van een woord dat “*weide*” of “*grasland*” betekent. Hij bevond zich dus op één of ander verlaten, dor stuk land in Israël. Het is heel goed mogelijk dat hij daar zat omdat hij op de hoogte was van de gewoontes van oosterse vorstenhuizen om ieder lid van een vorig vorstenhuis te doden. Uit angst verborg hij zich daar voor de eventuele gevaren.

Mefiboseth had geen genade verwacht, maar hij heeft toch genade gekregen. Mefiboseth schrok zich waarschijnlijk wezenloos toen daar plotseling afgezanten van David bij hem voor de deur stonden om hem mee te nemen naar de koning. Je proeft de angst van de man toen "*hij zich op zijn aangezicht wierp en zich neerboog*" (2 Samuel 9: 6). Toen wij voor de eerste keer met Gods genade geconfronteerd werden zaten ook wij op die plek zonder weide. We waren als de dood voor de dood en we zeiden: "*wat is uw knecht, dat u zich bekommert om een dode hond, als ik ben?*" (vers 8). Je verwacht geen genade, maar je krijgt het om niet, onverdiend.

En dan komen er ook nog rijke zegeningen op grond van diezelfde genade. Wat moet die Mefiboseth innerlijk gehuppeld en gedanst hebben toen hij hoorde dat hij niet alleen al de landerijen van zijn vader en opa kreeg, maar ook nog eens als zoon door David werd geadopteerd. Uiterlijk was hij natuurlijk nergens toe in staat, maar daar werd niet op gezien. David handelde uitsluitend op grond van genade.

Wow! Wat een schouwspel! De bel rinkelt. De familie en gasten komen de eetkamer binnen. Eerst de schrandere Amnon, daarna de gespierde Joab als één van de gasten, daarna de knappe Absalom met zijn vertederende zus Tamar en dan het geluid van de krukken van Mefiboseth die daar aan kwam hobbelen.

2 Samuel 19: 28 Ofschoon mijn hele familie van mijn heer de koning slechts de dood te wachten had, hebt u uw knecht opgenomen onder hen die aan uw tafel eten.

Genade brengt ons ook in die rijke gemeenschap met de Heer.

Al ben ik als Mefiboseth weleer

Ook kreupel aan beide voeten.

Ik zit aan Uw tafel, wat wonder is dit

U zult mij met blijdschap begroeten.

23. Genade van de mannen van Jabes

2 Samuel 2: 5 - 6 *Hij zond boden naar de mannen van Jabes in Gilead en liet hun zeggen: Weest gezegend door Yahweh, omdat jullie aan je heer, aan Saul, DEZE GENADE bewezen en hem begraven hebt. En nu bewijst Yahweh aan jullie GENADE en trouw. Ook ik zal jullie gelijke weldaad bewijzen, omdat jullie dit gedaan hebben.*

In beide gevallen is dit opnieuw het zelfstandig naamwoord “*checed*”, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

We kennen David inmiddels als een man die de genade van Yahweh heel persoonlijk kende. Die genade werkte ook door in zijn relatie met Jonathan. Hier treffen we hem weer aan terwijl hij net daarvoor door de mannen van Juda tot koning was gezalfd. Hij had die plek niet veroverd door machtig krijgsgeweld. Hij had gewacht. Hij wist wat rusten in genade inhield. Alles liet hij afhangen van genade alleen.

In het eerste vers had Yahweh hem opgedragen van Ziklag naar Hebron te verhuizen. De betekenis van die twee plaatsnamen is op zich al veelzeggend. Ziklag kan je weergeven als ‘*eigen wil*’, terwijl Hebron ‘*gemeenschap*’ betekent. David had rustig gewacht op de genade die hem verder zou leiden. Genade bracht hem over van eigen wil naar gemeenschap. Ja, genade leer ons dat God zelf die eigen wil van ons gebroken heeft en dat we nu door Christus Jezus vanuit die gemeenschap met God mogen leven.

Gods plan was om David koning van heel Israël te maken, maar daar was het nu nog niet de tijd voor. David zou nog zeven-en-een-half jaar (vers 11) rustig wachten. Hij kende de rust waar genade hem in bracht.

Dan komt dat nieuws van het overlijden van Saul. Er waren een aantal boodschappers uit Juda die aan David doorvertelden dat de mannen van Jabes in Gilead genade hadden bewezen aan Saul door hem te begraven. Wellicht dat zij verwacht hadden dat David blij zou zijn met de boodschap van het overlijden van Saul en dat hij nu wel krachtig zou optreden tegen deze mannen van Jabes. Die boodschappers uit Juda kenden dus blijkbaar niet die genade zoals David die kende.

Nee, David was blij met de genade die bewezen was aan zijn vijand Saul door hem eervol te begraven. Opnieuw zien we hier hoe Gods genade werkt in het leven van David. David bidt deze mannen de genade van Yahweh toe. Jabes was de streek waar deze mannen vertoefden en Gilead was het gebergte waar deze streek in lag. Opnieuw wordt ons een bijzondere les gegeven in die twee namen. Jabes betekent ‘*droogte*’, terwijl Gilead ‘*hard*’ of ‘*ruw*’ betekent. Een harde droge streek. Armoedje troef. Nou juist daar wordt genade bewezen. Juist zij mogen de genade van Yahweh leren kennen.

Saul was de man van het vlees, waar David de man van de Geest was. Saul verdiende dan toch geen genade? Nee, verdienen niet. Het belangrijkste kenmerk van genade is nou juist dat je het onverdiend toch ontvangt. Deze ruwe mannen van de droogte hadden dit kenmerk van genade beter geproefd dan die boodschappers die uit Juda kwamen.

Juda betekent ‘*Godlover*’. Daar waar kennis van Gods genade verwacht mag worden is het soms niet, terwijl daar waar droogte heerst de genade wel gekend wordt.

Heerlijk mensen! We mogen rusten in genade! Als dan een zoon van Saul, Isboset, koning wordt over de rest van Israël is het opnieuw genade die David leidt. Ook de naam Isboset heeft toch wel een zeer opvallende betekenis: de ‘*mens van schande*’. Een betere typering van het vlees kan je niet tekenen. Ook in de eindtijd zal er weer een mens van schande zeven jaren heersen voordat de ware Vredevorst Zijn plaats zal innemen. Gods wachten om in te grijpen in het hele wereldgebeuren is evenals het wachten van David hier een aanwijzing dat Hij handelt in genade met deze wereld. God wacht. David wacht. Hij laat zich leiden door zijn gemeenschap met Yahweh, door genade.

24. Genade wijkt niet van het huis van David

2 Samuel 7: 15 MIJN GENADE zal van hem niet wijken, zoals Ik haar heb doen wijken van Saul, die Ik voor jullie aangezicht heb weggedaan.

Dit is opnieuw het zelfstandig naamwoord “*checed*”, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Yahweh heeft een bijzondere relatie met het volk Israël. Hij is met haar getrouwd. Aan dat volk is ook een bijzonder koningshuis verbonden. Dat is het huis van David waar Yahweh ook een bijzondere relatie mee heeft. Yahweh handelt in genade met Zijn aardse volk Israël. Ook handelt Hij in genade met dit koningshuis van David. Dat is waar deze tekst in het bijzonder naar verwijst. Ja, deze tekst van genade ligt ingebed in een heel hoofdstuk dat overstroomt van de rijke genade van Yahweh voor het huis van David. De geschiedenis begint als David in zijn paleis is gaan wonen.

Jet eerste kenmerk van genade in dit hoofdstuk:

2 Samuel 7: 1 Yahweh had hem aan alle zijden van al zijn vijanden rust gegeven,

Daar herkennen we Gods aanpak van genade gelijk. Zodra we met de genade van God in contact komen, mogen we Zijn rust leren kennen.

Mattheus 11: 28 Komt tot Mij, iedereen, die vermoeid en belast is, Ik zal jullie rust geven;

Toen we leerden vertrouwen op alles wat de Heer tot stand heeft gebracht mochten we tot Zijn rust ingaan.

Hebreeën 4: 3 Want wij gaan tot de rust in, wij, die tot geloof gekomen zijn,

Wij hebben net als David die buitengewone genade van God aan den lijve leren kennen.

2 Corinthe 9: 14 de buitengewone genade Gods, die op jullie rust.

Dit houdt zonder meer in dat we nu verder rusten mogen in die genade. Toch herkennen we wel iets in dat initiatief van David om nu zelf ook iets voor de Heer te doen. David wilde voor Yahweh een huis bouwen. Daar zou Yahweh toch wel blij mee zijn?

2 Samuel 7: 7 Heb Ik (Yahweh) ooit..... het woord gesproken: Waarom bouwen jullie Mij niet een huis van cederhout?

De Heer heeft aan ons in de brieven van Paulus het woord gesproken dat we mogen leven uit genade. Heeft Hij ooit iets nog iets extra van ons gevraagd? Nou, wellicht kan jij, net als ik, sommige teksten wel zo wettisch oppikken dat je nu al roept: “*Jawel, o, jazeker wel!*” Met alle liefde voor jouw Heer ren je voor Hem uit en zet jij jezelf aan het werk. Een werk zonder kennis van Gods wil.

David toonde liefde voor Yahweh zonder kennis van Zijn wil. Wij mogen de wil van God ten volle kennen en daaruit leren om te leven uit genade alleen. En reken maar, die genade zet de zaken op Zijn kop.

Yahweh had wel degelijk het hart van David geproefd en zijn liefde gewaardeerd. Yahweh onderwees David nu verder dat genade precies omgekeerd werkt.

2 Samuel 7: 11 Yahweh kondigt jou aan: Yahweh zal voor jou een huis bouwen.

Yahweh verbond zich intens met dit huis van David. Zijn genade zal niet wijken van dat koningshuis, zoals onze uitgangstekst ook zo radicaal zegt.

Gods handelen in genade met het huis van David zal geen einde hebben.

2 Samuel 7: 13 Ik zal zijn koninklijke troon voor altijd bevestigen.

2 Samuel 7: 16 Jouw huis en jouw koningschap zullen voor altijd bestendig zijn voor je aangezicht, jouw troon zal vast staan voor altijd.

Verwarring is tamelijk groot onder theologen over deze grootse belofte van Yahweh aan het huis van David. David zelf verstond echter maar al te goed wat die beloften inhield.

2 Samuel 7: 19 Daarom heeft U aangaande het huis van uw knecht ook gesproken over de verre toekomst,

David verstond de belofte zoals het in het Hebreeuws werd uitgesproken prima. Vers 13 zegt dat de troon tot in de 'Olam' bevestigd wordt. Vers 16 zegt dat zijn koningschap tot in de 'Olam' bestendig zal zijn en vast zal staan tot in de 'Olam'.

Wat is dat nou voor gegoochel met zo'n gek woordje "Olam"? Nou, heel simpel, dat is in het Hebreeuws de toekomstige tijd en dus, zoals David het zegt, in de verre toekomst. De genade, die Yahweh bewijst aan het huis van David, springt over de vele eeuwen van de huishouding van genade heen en zet zich voort tot in de toekomstige tijd.

Ezechiël 37: 24 En mijn knecht David zal koning over hen wezen;

Ezechiël 37: 25 en mijn knecht David zal hun voor eeuwig [Olam] tot vorst zijn.

Als we zo overstelpt worden door de genade van God valt al het zien op jezelf weg en is er alleen nog oog voor de Heer zelf.

2 Samuel 7: 18 Toen ging koning David naar binnen, zette zich neer voor het aangezicht van Yahweh en zei: Wie ben ik, o Adonai Yahweh, en wat is mijn huis, dat U mij tot hiertoe gebracht hebt?

Dat God zoveel genade aan ons bewijst is onbegrijpelijk. Wat hadden het absoluut niet verdiend. Dat is dan ook echt letterlijk: genade.

Wanneer we zicht hebben op die overvloeiende rijkdommen van genade blijft er maar één mogelijkheid over voor ons om te doen: Hem lof zingen.

2 Samuel 7: 20 - 22 Wat kan David nog meer tot U spreken? U kent uw knecht, o Adonai Yahweh. Ter wille van uw woord en naar uw hart hebt U al dit grote gedaan en aan uw knecht verkondigd. Daarom bent U groot, o Adonai Yahweh, want niemand is U gelijk en geen God is er behalve U naar al wat wij met onze oren gehoord hebben.

25. Chanun, de begenadigde

2 Samuel 10: 1 - 4 *Daarna stierf de koning van de Ammonieten en zijn zoon **CHANUN** werd koning in zijn plaats. Toen zei David: Ik zal **GENADE** betonen aan **CHANUN**, de zoon van Nachas, zoals zijn vader mij **GENADE** betoond heeft. Daarom liet David hem door zijn dienaren zijn deelneming betuigen wegens het verlies van zijn vader. Maar toen de dienaren van David in het land van de Ammonieten gekomen waren, zeiden de vorsten van de Ammonieten tot hun heer **CHANUN**: Denkt u, dat David uw vader eren wil, nu hij u boden van rouwbeklag gezonden heeft? Heeft David zijn dienaren niet tot u gezonden om de stad te verkennen, haar te verspieden en haar te verwoesten? Toen nam **CHANUN** de dienaren van David, liet de helft van hun baard wegscheren, en hun kleren halverwege, tot hun achterste, afsnijden, waarna hij hen heenzond.*

De naam 'Chanun' betekent: 'Begenadigd'.

In vers 2 komen we opnieuw weer het zelfstandig naamwoord "cheded", tegen, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Wat moet er in het hoofd van de ouders van Chanun gespeeld hebben, dat ze hem zo'n mooie naam hebben gegeven? 'Aan mij is genade geschonken', klonk het telkens als hij zich voorstelde. Op zich was de naam van zijn vader een heel stuk duidelijker. Nachas was zijn vader, die net overleden was. Telkens als die man zich voorstelde maakte hij zich als 'de slang' bekend.

De Ammonieten waren net als de Moabieten vijanden van het volk van God. Beide volken waren geboren uit incest tussen Lot en zijn twee dochters (Genesis 19: 36-38). Beide volkeren stonden mijlenweg af van een relatie met de levende God. Was er dan geen genade voor hen? O ja wel degelijk! We kennen de geschiedenis van Ruth, de Moabitische.

We hebben koning David inmiddels al leren kennen als een man die genade heel persoonlijk aan den lijve kende en die genade ook liet doorwerken in zijn leven. Hier biedt deze David aan deze 'Begenadigde' zijn vriendschap aan. Evenals Ruth had Chanun mogen proeven dat hij zeer concreet het voorwerp van Gods genade mocht zijn. Evenmin als Ruth had hij enige rechten om te doen gelden, maar hij had het uit genade kunnen ontvangen. Het had bij hem niet alleen bij een naam hoeven blijven.

Zoals satan altijd de tegenwerker van Gods genade is en ons zijn leugens influistert, zo kwamen hier de vorsten van de Ammonieten met hun influisteringen: 'het zijn spionnen, ze komen om de stad te verkennen.' Satan zal ons altijd wijs maken dat we niet zomaar uit genade kunnen leven, dat het een list is om ons te doen vallen. Bij ons is het binnen het christendom echter niet meer een zachte influistering, maar vaak een openlijke prediking.

*Jesaja 26: 10 Al wordt de boosdoener **GENADE BEWEZEN**, hij leert geen gerechtigheid; hij handelt slecht in een land van recht en de majesteit van Yahweh ziet hij niet.*

De genade van Yahweh was er. Hij mocht het om niet ontvangen. Hij, degene die getuigt dat hem genade geschonken is, ziet die genade niet. Hij ziet list en bedrog en maakt de boodschappers te schande.

Moet de boosdoener geen genade bewezen worden? Goddank, God doet het! Ik heb genade ontvangen en God overlaadt deze wereld met Zijn overvloeiende genade. Ook deelt Hij nog altijd Zijn genade uit op die plek waar de tegenstander van genade zijn bedrieglijk en leugenachtig werk verricht. In het hier en nu zien we de uitwerking van die genade vaak beantwoord worden op de wijze zoals het in deze geschiedenis openbaar komt. In het plan van God zullen echter die overstromende rijkdommen van genade zegevieren.

26. Genade draagt geen fluwelen handschoentjes

2 Samuel 12: 1 - 15 Yahweh zond NATAN naar David toe. Die kwam bij hem en zei tegen hem: Toen ontbrandde de toorn van David zeer tegen die man en hij zei tegen NATAN: Daarop sprak NATAN tot David: U bent die man! Toen sprak David tot NATAN: Ik heb tegen Yahweh gezondigd. Daarop ging NATAN naar zijn huis. En Yahweh sloeg het kind.

De naam 'Natan' betekent 'geschenk' of 'cadeau'.

Eén van de meest kenmerkende eigenschappen van genade is dat je ontvangt zonder iets verdiend te hebben. Zo'n geschenk zien we dan het liefst in zacht fluweel verpakt. Dat dit niet altijd opgaat blijkt wel overduidelijk wanneer dit geschenk door Yahweh tot David gezonden wordt.

Die David is echt iemand net zoals jij en ik. We zijn er inmiddels al zeer vertrouwd mee geraakt dat genade telkens opnieuw opduikt in het leven van David. Misschien dat dit ons zicht op de persoon 'David' wel wat vertroebeld heeft. We hebben hem wellicht moreel al op zeer eenzame hoogte, verheven boven het gewone volk, geplaatst. Dat geeft dan wel een behoorlijke klap als blijkt dat hij net zo verdorven is als jij en ik.

David was geliefd door God. Zijn naam spreekt daarvan. Een leven doordrenkt van genade. Een man naar Gods hart. In 2 Samuel 11 & 12 wordt ons een drama voor de ogen geschilderd. Een groot man, die wist hoe je genade kan laten werken, laat zich meesleuren door de seksuele driften van zijn vlees. Waar is genade nu? Genade is er in de priemende vinger van het geschenk van God, 'Natan'.

We kennen inmiddels twee spelers in dit non fiction drama: 'David' en 'Natan'. Laat me de andere spelers ook voorstellen. Centraal in dit ellendige schouwspel staat de vrouw 'Batseba'. Een bloedmooie vrouw, die ook nog eens poedelnaakt voor het oog van David verscheen. Genade had toch kunnen werken dat Davids ogen afgewend werden? Misschien dacht David wel net zo onverantwoord als wij. 'Als God het gewild had, had Hij toch kunnen voorkomen dat ik die seksreclame 's nachts op TV zag?' Hij wist wel beter.

Psalm 119: 37 Wend mijn ogen af, dat zij geen ijdelheid zien;

Genade had hem dat geleerd. Hij kende het voorbeeld van Jozef die wegluchtte voor de vrouw van Potifar. Nee, hij dacht: 'vluchten kan niet meer. Ik ben daar nu te opgewonden voor'. De naam "Batseba" betekent 'dochter van de rust'. Het was echter de verkeerde rust die David dreef. Het was niet de rust van genade, die hem tot die grote held gemaakt had. Het was de rust van eigen verwennerij, die hem tijdens een zware oorlog tegen de Ameliekieten midden op de dag op zijn rustbed deed hangen om er pas tegen de avond van op te staan.

Grote wonden heeft David geslagen in het leven van deze vrouw van Uria.

Uria, nou kijk, daar heb je de volgende speler in dit drama. Dat is de echtgenoot van Batseba, Uria. Zijn naam is één grote bazuinstoot van genade: 'Yahweh is licht'.

Wat kan jouw denken zich in bochten wringen als je geconfronteerd wordt met de consequenties van je eigen daden! David wist: 'Ik heb een kind verwekt. Nou moet er iets gebeuren'. Open komen met je zonden lijkt dan gek genoeg nooit de oplossing. Je kent de genade. Je weet dat genade je altijd onvoorwaardelijk zal accepteren. Dat moest David toch inmiddels wel ontdekt hebben. Maar nee, open kaart spelen leek geen optie voor hem.

Eerst doet David er alles aan om Uria met zijn vrouw in bed te krijgen, zodat de gevolgen van zijn daad verdoezeld zouden worden. Dan betreft hij iemand anders in zijn vuile spelletje om Uria om te brengen. Het getuigenis 'Yahweh is licht' wordt omgelegd. Duisternis in het hart van David.

Nog grotere wonden in het leven van Batseba en het bloed van een onschuldig getuige van Gods genade kleeft aan Davids handen.

De volgende speler in dit grote drama is Joab. De naam van deze generaal in het leger van Israël betekent: 'Yahweh is Vader'. Onwetend van de hele strijd dat zich afspeelt in het hoofd van David wordt hij betrokken in de regelrechte moord op Uria.

Joab. 'Yahweh is Vader'. Wat een getuigenis om ieder bekend te maken met de Vader van alle barmhartigheden, de God van alle genade. Dat getuigenis raakt besmeurd door het niet voor de draad komen met de waarheid door David. Het stormt in het hoofd van David. Alle emoties botsen. Hij weet geen uitweg! Kent hij dan de genade niet?

Zover kan het gaan met iemand die het voorwerp van Gods genade is. Zover dat het getuigenis van een God die Vader is voor het oog van allen besmeurd wordt. David slaat wonden in het leven van Joab.

Je vraagt je af of er genade is te vinden in dit drama. David potte zijn ongerechtigheid op in het binnenste van zijn hart. Er werd niet over gesproken. Dat verwoestte al zijn emoties.

Psalm 32: 3 - 4 Want zolang ik zweeg, kwijnde mijn gebeente weg onder mijn gejammer de ganse dag; want dag en nacht drukte uw hand zwaar op mij, mijn merg verdroogde als in zomerse hitte.

Dan komt er genade van God. Die genade werkt als een breekijzer.

2 Samuel 12: 7 - 9 Daarop sprak Natan tegent David: Jij bent die man! Zo zegt Yahweh, de Elohim van Israël: Ik heb je gezalfd tot koning over Israël en je gered uit de macht van Saul. Ik heb je gegeven het huis van jouw heer, en de vrouwen van jouw heer in je schoot. Ik heb jou gegeven het huis van Israël en Juda. En indien dat te weinig geweest was, dan had Ik je nog wel meer gegeven. Waarom heb je het woord van Yahweh veracht, en gedaan wat kwaad is in Zijn ogen? De Hethiet Uria heb je door het zwaard verslagen; zijn vrouw heb je je tot vrouw genomen, hemzelf heb je door het zwaard der Ammonieten gedood.

Natan was het geschenk van God. Genade van God breekt alles open. De grote verwondingen die aangebracht zijn liggen nu op straat. Genade keert alles binnenstebuiten. Helder en duidelijk straalt het licht van Gods genade weer op al het duister dat zolang weggestopt lag in de diepste diepten van het hart.

Betekent dit nu het einde van het geliefd zijn voor David? Betekent dit het slot van de dienst van deze man naar Gods hart? Kan Gods genade iemand die zo gezondigd heeft niet meer gebruiken? In de evangelische wereld wordt vaak zo afgerekend met een dienstknecht van God die zo gezondigd heeft. Is dat ook wat genade doet?

Neer! Genade heeft helemaal niks met die zogenaamde tucht, die altijd gehandhaafd wordt in kerken om de boel schijnbaar rein te houden. Genade werkt een nieuw begin.

Psalm 51: 1 - 6. Een psalm van David, toen de profeet Natan bij hem gekomen was, nadat hij tot Batseba was gekomen. Wees mij genadig, o God, naar uw goedertierenheid, delg mijn overtredingen uit naar uw grote barmhartigheid; was mij geheel van mijn ongerechtigheid, reinig mij van mijn zonde. Want ik ken mijn overtredingen, mijn zonde staat bestendig voor mij. Tegen U, U alleen, heb ik gezondigd, en gedaan wat kwaad is in uw ogen, opdat U rechtvaardig blijkt in uw uitspraak, zuiver in uw gericht.

David had gezondigd tegen Batseba. Hij had gezondigd tegen Uria. Hij had gezondigd tegen Joab. De wonden waren geslagen. De moord was gepleegd. De pijn lag er.

Voorop staat de belangrijkste erkenning dat hij tegen Yahweh zelf gezondigd had. David wierp zich volkomen in de armen van een genadig God: 'Wees mij genadig'. David was weer terug aan het hart van God. Had hij dat verdiend? Absoluut niet! Het was genade!

Genade. De basis waarop wonden geheeld kunnen worden.

27. Davids worsteling met genade

Psalm 51: 3 WEES MIJ GENADIG, o God, naar UW GENADE, delg mijn overtredingen uit naar uw grote barmhartigheid;

Het eerste woord 'wees mij genadig' is het werkwoord 'chanan', dat genade of een gunst bewijzen, betonen, vragen betekent.
Het tweede zelfstandig naamwoord 'cheched', betekent genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid.

Psalm 32:10 Talrijk zijn de smarten van de boze, maar wie op Yahweh vertrouwt, die omringt Hij met GENADE.

Ook hier staat het zelfstandig naamwoord 'cheched', dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

In het vorige artikel zagen we hoe Gods genade werkt in het leven van David op het ogenblik dat we hem rustig een boze zouden kunnen noemen. Wij mensen veroordelen dan heel makkelijk. God antwoordt met Zijn genade.

Nu wil ik toch even stilstaan bij de emoties die ook David behoorlijk parten speelden. We kunnen zo makkelijk vastlopen in onze emoties, zeker als we simpelweg gezondigd hebben. Dat was bij David niet anders.

De boze mens en hij die op Yahweh vertrouwt zetten we graag tegenover elkaar. Daarmee zetten we de gelovigen op een geestelijk moreel hoog niveau, die welhaast niet tot boze daden in staat lijkt en de boze wordt zo in de afgrond afgetekend, dat hij voor ons wel al bijna geheel en al afgedaan zou hebben.

In Psalm 32 is David zowel die boze mens als die mens die op Yahweh vertrouwt. Voor God had David niet afgedaan toen hij Uria vermoord had en overspel gepleegd had met zijn vrouw. God handelde in genade met David.

Psalm 32: 3 - 4 Want zolang ik zweeg, kwijnde mijn gebeente weg onder mijn gejammer de ganse dag; want dag en nacht drukte uw hand zwaar op mij, mijn merg verdroogde als in zomerse hitte.

Het tolde in het hoofd van David. Hij had gemoord en ontucht gepleegd. Wat kon hij nu nog verwachten? De hele dag lag hij te jammeren. Hij was wanhopig. Zijn gebeente kwijnde weg, zijn merg verdroogde. Er was geen sprankje kracht meer over in dat lijf van David. Machteloos, uitgeteld lag hij op zijn bed te sippen.

Psalm 32: 9 - 10 Weest niet als een paard, als een muilnier zonder verstand, welks trots men bedwingt met toom en bit, opdat het u niet te na zal komen. Talrijk zijn de smarten van de boze,

Als een paard of als een ezel sloeg hij zijn verzenen kapot in verzet. De pijn groeide bij de dag. Ik weet niet hoe het met jou zit, maar ik ken dat helaas maar al te goed. De emoties die je overweldigen lijken te groot om er nog ooit uit te kunnen komen. Je verzet je en je vecht, maar de pijn wordt alleen maar meer.

Was Yahweh veranderd? Was Yahweh niet langer de God van alle genade? O ja, zonder meer. We kunnen ons daar echter zo van afsluiten door te zwelgen in onze emoties dat we daar geen oog meer voor hebben. Maar God is en blijft de God van genade. Hij wil helemaal niet dat we onze emoties voor ons houden.

Psalm 32: 5 Mijn zonde maakte ik U bekend, en mijn ongerechtigheid verheelde ik niet; ik zei: Ik zal Yahweh mijn overtredingen belijden, en U vergaf de schuld van mijn zonden.

David deed zijn mond open. Alle rottigheid, alle ellende kwam eruit. Staat God dan klaar om hem met het oordeel te treffen? Nee, het staat er zo simpel: *'U vergaf de schuld van mijn zonden'*. Alles is weg. Alles is vergeven.

We mogen het net als David in Psalm 51 uitschreeuwen: *'Wees mij genadig, o God, naar uw genade, delg mijn overtredingen uit naar uw grote barmhartigheid;'*
Alle overtredingen zijn uitgedelgd. Dat is nou mijn God van genade! Het is weggedaan alsof het nooit bestaan heeft.

Psalm 32: 6 - 7 zelfs bij een stortvloed van geweldige wateren zullen die hem niet bereiken. U bent mij een verberging,

God is gelijk weer de schuilplaats voor David. De genade van God is nooit weggeweest. Nog altijd was Hij die verberging. David genoot er alleen niet van omdat hij zich voor het praktisch ervaren ervan afsloot door alles in zichzelf op te potten. Nu echter het contact er weer is en hij alles verteld heeft, kan hij er ook weer van genieten.

O ja, dan komt er een stortvloed van wateren op je af. Men zal je verzekeren dat het zo makkelijk niet gaat. *'David was een moordenaar en een seksuele losbol. Wat denk hij wel dat het zo makkelijk gaat?'* Hij dacht het niet alleen. Hij wist het omdat Yahweh de God van genade is.

Psalm 32: 1 -2 Gelukkig is hij, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is; gelukkig is de mens, wie Yahweh de ongerechtigheid niet toerekent,

David was weer volmaakt gelukkig. Daar slaat dit dubbele getuigenis van dat woord 'gelukkig/welzilig' op. Als we die zekerheid hebben van de God van alle genade, dan zijn we volmaakt gelukkig.

Psalm 32:10 Talrijk zijn de smarten van de boze, maar wie op Yahweh vertrouwt, die omringt Hij met genade.

Zo kunnen de smarten van de boze door genade omslaan in volmaakt geluk omdat Yahweh ons omringt met Zijn genade.

28. Veel grotere genade

*2 Samuel 12: 22 En hij zei: Zolang het kind nog leefde, heb ik gevestigd en geweest, omdat ik dacht: misschien IS Yahweh mij **GENADIG**, zodat het kind in leven blijft.*

Het Hebreeuwse werkwoord 'chanan', dat genade of een gunst bewijzen, betonen, vragen betekent.

David had Gods genade weer mogen leren kennen. Hij had gezondigd, maar alles was vergeven. God had echt alles weggedaan. Er lag geen enkele schuld meer. Wat wel degelijk nog zeer concreet aanwezig was, was de vrucht van dit overspel die negen maanden lang groeide in de buik van Batseba. De gevolgen in de praktijk van het leven blijven.

Toen de jongen geboren werd was het opnieuw Natan, die David een moeilijke boodschap van Yahweh moest brengen.

2 Samuel 12: 14 de zoon echter, die aan jou geboren is, zal sterven.

God had Zich nadrukkelijk door de mond van Zijn profeet Natan uitgesproken. Natan, wiens naam zo nadrukkelijk de betekenis draagt van 'uit genade geschonken' had deze zware boodschap voor David en Batseba. Laten we wel wezen, soms begrijpen we de genade van God in ons leven niet. Soms is die genade alleen maar de kracht om ons door de moeilijke ervaringen van het leven heen te dragen.

David legt zich er niet bij neer en pleit op de genade van Yahweh om het kind in leven te laten. We kleuren de genade van God soms in naar de voorkeur die wij hebben hoe het leven moet verlopen. David vraagt Yahweh om Zijn genade, maar geeft daarbij gelijk aan waar die genade uit moet bestaan.

God komt ook met genade. Het is alleen nogal eens niet het plaatje zoals wij het getekend hadden. Zeven dagen heeft die jongen geleefd. Toen stierf het (2 Samuel 12: 18). Vlak voor de achtste dag, waarop de jongen het teken van het verbond van Yahweh zou ontvangen. Wat maar fout kon gaan, liep ook inderdaad mis, zou je menselijkerwijs denken.

Toen David zijn dienaren onder elkaar zag fluisteren, vroeg hij op de man af of de jongen dood was. Toen konden ze het niet meer voor hem verzwijgen. Ze hadden verwacht dat David nu helemaal in elkaar zou klappen.

David stond echter op, waste zich en trok nieuwe kleren aan en ging naar de Tempel om Yahweh te vereren. Ja, Yahweh kwam met genade. Genade om de moeiten van het leven te kunnen dragen en het leven ook echt uit Zijn hand aan te nemen. Hoe weten we dat David zelf die genade ook zo heeft ervaren?

We mogen naar de geslachtslijn van Christus Jezus zelf kijken, zoals we die in Lukas 3: 31 lezen. Daar zien we dat Christus afstamt van Natan, de zoon van David. O ja, we lezen in 2 Samuel 12: 24 dat hij nadat hij Yahweh had aanbeden zijn vrouw Batseba troostte en gemeenschap met haar had. De grote vorst Salomo is daaruit geboren. Later dacht hij echter terug aan deze misstap in zijn leven en hoe Natan de boodschapper van de genade van Yahweh mocht zijn.

De naam van zijn zoon Natan, die hij van Batseba kreeg, wees voor altijd terug op de grote zonde in zijn leven, die God met genade beantwoordde. Het was een krachtig getuigenis van David dat hij God kende als de God van alle genade. Natan, "uit genade geschonken". David had vergeving ontvangen uit genade, daar sprak de naam van zijn zoon uit Batseba van. Alle schuld was weggedaan, daar sprak die naam Natan van. Via die Natan zou zijn geslachtslijn uitlopen op Christus Jezus zelf, die de schuld van de wereld voor altijd weggedragen heeft. Is dat geen geweldige genade in het leven van David?

God antwoordt dan misschien niet altijd naar genade, zoals wij die inkleuren. God antwoordt met veel en veel grotere genade.

Ik wil jullie dit keer een reactie, die ik ontving op deze overdenking, niet onthouden. Mij had het zeker veel te zeggen:

“Als ik mezelf in David en in Batseba verplaats vind ik dit niet leuk. Mijn kind dood.

Wat kan mijn kind doen aan de zonde van zijn vader? Wat kan Batseba doen aan de schuld van David? Waarom moeten zij de gevolgen van zijn zonde dragen? Allemaal vragen en in die vragen zit ook een tot verantwoording roepen van God bij.

Dit is een voorbeeld van een wrange situatie, zoals er zoveel zijn, die moeilijk te verkroppen is. Misschien is het voor een mens ook niet te verkroppen. Tenminste niet op het niveau van recht en onrecht, schuld en verantwoording. Vanuit ons standpunt is dit niet te begrijpen. En dat hoeft ook niet. Misschien is dat wel het eerste stapje van genade als we het een beetje los kunnen laten om dit te hoeven begrijpen. Want, als ik eerlijk ben, genade is sowieso vanuit ons standpunt nooit te begrijpen. Zowel als het voor ons de 'goede' kant opgaat als dat het de 'kwade' kant opgaat. Ik wil dit steeds maar invullen: goed, kwaad en vooral rechtvaardig, onrechtvaardig. God gaat een weg met ons die dwars door die vloer, onze vloer van onderscheid maken, heen gaat.

Ons gevoel van orde wordt volkomen weggeslagen als er een kind dood moet als gevolg van de zonde van zijn vader. Mag het dan chaos zijn? Het gewoon even helemaal niet meer weten? Lijkt me logisch eigenlijk. Maar wat een verschil of vervolgens ik zelf weer orde in die chaos ga aanbrengen of dat God dit doet.

Als ik zelf die orde ga aanbrengen, zonder God, dan neemt verbittering daar een grote plaats in. Ik ga me verwijderen, afzonderen en verbitteren. Maar als God dat doet...”

29. Genade in een tijd van rebellie

*2 Samuel 15: 25 Toen zei de koning tegen Sadok: Breng de ark van God weer naar de stad; indien ik **GENADE** vind in de ogen van Yahweh, dan zal Hij mij doen terugkeren en mij haar en haar plaats doen weerzien.*

Hier weer het zelfstandig naamwoord “*chen*”, dat genade, gunst, genegenheid, bekoorlijkheid, aanvaarding betekent.

Midden in een tijd van rebellie blijft Gods genade als de enige vaste basis in een ontworpen maatschappij staan.

We vallen met onze tekst midden in een periode van Davids leven waarin hij gigantisch in de problemen zit. Gezinsproblemen kunnen soms een enorme impact hebben op alles wat er om je heen gebeurt. Daar kon David over meepraten.

David was hier al 56 jaar oud. Zijn zoon Absalom van 24 jaar had de macht gegrepen in het land. De beloofde vredevorst Salomo was nog maar zes jaar oud. Het was een tijd van grote beproeving. Daar wijst de tijdsduur van veertig jaar in vers 7 ook op.

*2 Samuel 15: 7 Na **VIER** jaren vroeg Absalom de koning: Laat mij toch gaan, opdat ik te Hebron de gelofte zal betalen, die ik Yahweh gedaan heb.*

Onterecht is het Hebreeuwse woord ‘*arbaim*’ hier met ‘*vier*’ weergegeven. De vertalers durfden de letterlijke ‘*veertig*’ niet aan omdat dit niet paste binnen de leeftijd van Absalom. ‘*Veertig*’ wijst altijd op een tijd van zware beproeving. Zo’n tijd was nu wel degelijk aangebroken voor het land en voor David. Het was precies veertig jaar nadat David op 16 jarige leeftijd tot koning gezalfd was.

In een tijd van zware beproeving is het enige houvast, wat er nog te vinden is, in de ogen van Yahweh. Altijd is daar genade te vinden. Genade die ons leidt wil niet zeggen dat er geen beproeving komt. Genade die ons draagt voorkomt geen gezinsproblemen. Genade voor ons leven bespaart ons geen rebellie. Genade is de enige rust die we bij Yahweh kunnen vinden midden in moeilijke tijden!!!! (Neem er eens uitgebreid de tijd voor om hierover na te denken).

In 2 Samuel 15: 2 t/m 6 wordt ons een heldere karakterschets getekend van de populist Absalom. Absalom deed niet aan die oude politiek van zijn vader. Dat stond zo ver af van het volk. Dat had toch zeker helemaal geen antenne waardoor het kon weten wat er leefde onder het volk? Nee, Absalom was recht door zee. Absalom zou knopen doorhakken. Absalom was de stem van het volk. Zo misleidde de zoon het volk.

2 Timotheus 3: 13 Maar slechte mensen en bedriegers zullen van kwaad tot erger komen; zij verleiden en worden verleid.

In 2 Samuel 15: 7 & 8 wordt ons de gladde, vrome praat van de godsdienstige Absalom getekend. Hij diende Yahweh. Hij had een belofte gedaan aan Yahweh en die moest hij nu inlossen. O, hij had nog zoveel vrome verplichtingen. Zo misleidde hij zijn vader.

2 Timotheus 3: 13 Maar slechte mensen en bedriegers zullen van kwaad tot erger komen; zij verleiden en worden verleid.

Wat is het ware godsdienstig gehalte van rebellie eigenlijk simpel door te prikken. Altijd staat het bol van verplichtingen naar God toe. Altijd moeten we zelf zoveel doen voor God. Had David dit niet kunnen doorprikken? Vaak zijn we helaas snel onder de indruk van de plichtsgetrouwheid van rebellerende godsdienst. Gelukkig zoekt David, als de rebellie op zijn kookpunt is, de genade weer op die alleen te vinden is in de ogen van Yahweh.

David moet vluchten en aan de andere kant van de Jordaan had hij alleen nog zo'n 600 mensen bij zich die hem trouw waren. Allemaal mensen van buiten het volk. Het hele volk was misleid. Geen rust meer in je eigen vertrouwde land. Geen rust meer onder je eigen volk. Er is rust, ja, in de genade van God. Die genade is te vinden in de ogen van Yahweh.

Wat is het wat het hart van David dan nog vult? Geen plek voor hem in het land. Geen rust voor hem onder het volk. Wat vult dan het verlangen van zijn hart? Dat de ark van God op zijn eigen rechtmatige plaats mag staan. De ark, die spreekt van Christus zelf. Midden in die zware beproeving was dat zijn grootste verlangen.

Als we genade vinden in de ogen van Yahweh worden we gedrongen door de liefde van Christus. Het verlangen is dan dat Hij Zijn rechtmatige plaats mag innemen midden tussen die rebellie. Dat is het enige antwoord wat overblijft als we zelf rusten in die genade die we mogen vinden in de ogen van Yahweh.

30. Genade verdienen

*2 Samuel 16: 4 Toen sprak de koning tegen Siba: Dan is al wat Mefiboset bezit, van u. En Siba zei: Ik buig mij neer; blijf mij uw **GENADE** betonen, mijn heer de koning.*

Het Hebreeuwse zelfstandig naamwoord “*chen*”, dat genade, gunst, genegenheid, bekoorlijkheid, aanvaarding betekent.

We hadden al gezien hoe de genade van Yahweh tussen David en Jonatan opnieuw genade uitwerkte naar Mefiboset toe. Nu komt binnen die relatie tussen David en Mefiboset het achterbakse karakter van Siba om de hoek kijken.

Deze knecht van Saul (2 Samuel 9: 2 & 9) had wellicht al in zijn eigen naam verklapt hoe hoog hij wel van zichzelf dacht. Zijn naam betekent ‘*standbeeld*’. ‘*Van mij mag weleens een standbeeld worden opgericht*’ sprak hij dus eigenlijk uit, telkens als hij zichzelf voorstelde.

Zijn leven werd gekenmerkt door het volbrengen van de eisen van de ander. De eerste keer dat hij zich bekend maakte aan David was dat met de onderdanige woorden ‘*Uw dienaar*’ in 2 Samuel 9: 2. In werkelijkheid was en bleef hij de knecht van Saul. Toen David zijn genade aan Mefiboset bekend maakte, reageerde Siba daarop in 2 Samuel 9: 11 met de woorden ‘*Geheel zoals mijn heer de koning zijn knecht gebiedt, zal uw knecht doen*’. De onderkruiper.

Eén woord kan je zo op deze persoon plakken: ‘*Wet*’. Zijn leven kenmerkte zich door wettische gediensdigheid.

In ons hoofdstuk komt hij de, door de rebellie van Absalom, verworpen koning David tegemoet met geweldige geschenken.

2 Samuel 16: 1 - 2 Toen David een eindweegs voorbij de top was getrokken, kwam Siba, de knecht van Mefiboset, hem tegemoet met een paar gezadelde ezels, beladen met tweehonderd broden, honderd rozijnenkoeken, honderd rijpe vruchten en een kruik wijn. En de koning vroeg Siba: Wat wil je daarmee? Siba antwoordde: De ezels zijn voor het koninklijk huis om op te rijden; het brood en de vruchten voor de dienaren om te eten; en de wijn om in de woestijn gedronken te worden door hen die vermoeid raken.

Hij was bezig koning David helemaal in te pakken met cadeautjes. Alleen was de vraag: Van wie waren die cadeautjes feitelijk?

Genade kopen. Dat klinkt niet mooi. Wij noemen het in onze vrome godsdienstigheid dan ook niet zo. Wij hebben het over gehoorzaamheid aan de Heer. Wij noemen het onze dienst voor de Heer. We vragen ons af: Wat heb je over voor je geloof? Wil je de Heer echt toegewijd zijn? Wij brengen onze offers van lof en dank. We denken dat als we zo leven de Heer ons ook wel zal zegenen. We zijn bezig Gods genade te kopen met zaken waarvan we eigenlijk niet eens doorhebben dat ze feitelijk allang de Heer toebehoren.

Was Siba achterbaks of wilde hij alleen maar bij de koning in een goed blaadje staan? Zijn wij achterbaks of willen we alleen maar bij de Heer in een goed blaadje staan? Wettische gezindheid had het zicht van Siba verduisterd en hij dacht er goed aan te doen de koning met deze cadeautjes tegemoet te komen. Ja, ons zicht is soms ook gigantisch verduisterd. Dan kunnen we ook eigenlijk alleen maar dat wat de Bijbel presenteert als de vrucht van genade, als opdrachten van God aan ons adres opvatten.

We komen bij de Heer en vragen: ‘*Blijf mij Uw genade betonen, o Heer Jezus*’. We zingen ‘*amazing grace*’ en denken inderdaad iets van Zijn genade te pakken te hebben. Daarbij richten we een standbeeld voor onszelf op omdat wij, in uitzondering tot anderen, die genade ook verdiend hebben.

In 2 Samuel 19 neemt David weer zijn rechtmatige plaats in Israël in. Dan blijkt dat Mefiboset in al zijn onmacht zijn koning trouw is gebleven. Hij had niets gedaan, maar ook niets kunnen doen, om zijn trouw

te kunnen laten blijken. Zijn hart was alleen vervuld geweest van de koning. Hij wist zich nog altijd onverdiend afhankelijk van genade alleen.

2 Samuel 19: 28 Ofschoon mijn hele familie van mijn heer de koning slechts de dood te wachten had, hebt u uw knecht opgenomen onder hen die aan uw tafel eten. Wat voor recht zou ik dan nog hebben, hoe zou ik dan nog op de koning een beroep mogen doen?

Siba wordt ontmaskerd. Zijn wettische gezindheid wordt geheel en al open gelegd. Zijn achterbakse daad komt aan het licht. Komt er nu een oordeel? Wordt hem nu door David alles afgenomen? Wordt hij misschien zelfs terecht gesteld? Nee, genade heerst bij koning David. En wat is de reactie van Mefiboset?

2 Samuel 19: 30 Toen zei Mefiboset tegen de koning: Hij [Siba] mag ook alles wel nemen, nu mijn heer de koning behouden naar zijn huis is teruggekeerd.

Genade heerst alom. Waarom? De koning was er weer. Mefiboset had genoeg aan het contact met koning David.

De relatie die wij met de opgestane Heer mogen hebben is voldoende voor ons. Als wij maar in de ogen van onze Heer mogen kijken dan vinden we alle genade die we nodig hebben. Mefiboset kon niets doen om genade te verdienen. Hij ontving onverdiend alle genade die nodig was. En Siba? Ook voor hem was er genade die hij niet verdiend had.

Er is altijd meer genade. Altijd meer. Onverdiend.

31. Salomo's opvoeding in genade

*1 Koningen 3: 6 Toen zei Salomo: U heeft uw knecht, mijn vader David, grote **GENADE** bewezen, evenals hij voor uw aangezicht in trouw en rechtvaardigheid en oprechtheid van hart jegens U gewandeld heeft; en U heeft aan hem deze grote **GENADE** bevestigd door hem een zoon te geven, die op zijn troon zit, zoals heden het geval is.*

Tweemaal het Hebreeuwse zelfstandig naamwoord “*cheched*”, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Salomo dacht terug aan het leven van zijn vader David. Salomo proeft dat dit een leven was geweest dat vol was van de genade van Yahweh. Het moment waarop Salomo deze herinnering aan zijn vader ophaalt is op zich al doordrenkt van genade.

1 Koningen 3: 4 - 5 Zo ging de koning naar Gibeon om daar te offeren, omdat dit de voornaamste hoogte was; duizend brandoffers bracht Salomo op dat altaar. Te Gibeon verscheen Yahweh aan Salomo 's nachts in een droom,

De herinnering van Salomo over de werkende genade van God in het leven van zijn vader David ontstond in een nachtelijke droom. Het brengen van die duizend brandoffers op de hoogte van Gibeon had waarschijnlijk zoveel voeten in de aarde dat Salomo daar maar moest overnachten.

De plek Gibeon, die Salomo had uitgekozen om zijn offers te brengen, mocht dan wel de meest populaire hoogte in het land Israël zijn, maar die hoogte was niet de plek die Yahweh had uitgekozen om gediend te worden. In de wetgeving had Yahweh Zich helder hierover uitgesproken.

Deuteronomium 12: 13 - 14 Neem je ervoor in acht, dat je jouw brandoffers niet brengt op elke willekeurige plaats; maar op de plaats die Yahweh in het gebied van één van je stammen verkiezen zal, daar zal jij jouw brandoffers brengen, en daar zal jij doen alles wat ik je gebied.

Deze hoogte was nou juist wel een willekeurige plaats. Die plaats was niet door Yahweh uitgekozen, maar door Salomo zelf. De offerhoogten zijn in Israël een voortdurend teken van Israëls afwijken van Gods weg. Toch verschijnt Yahweh daar in een droom aan Salomo. Alleen hierin al mocht Salomo iets van de genade van Yahweh proeven.

Was Salomo onbekend met de plek waar Yahweh gediend wenste te worden? In elk geval was hij dat later niet toen hij op die plek de Tempel bouwde. Op dit moment was alleen de ark van het verbond verborgen in de stad van David. Wellicht zouden wij verwachten dat als Yahweh Zich dan op dit onterechte terrein aan Salomo vertoont, dat dan wel in toorn en oordeel zou moeten zijn. Nee, Hij komt in genade.

1 Koningen 3: 5 Te Gibeon verscheen Yahweh aan Salomo 's nachts in een droom, en God zei: Vraag; wat zal Ik je geven?

Geen toorn. Geen oordeel. Puur genade. Yahweh geeft aan Salomo de vrije hand om maar te vragen wat hij wil. Dat zal Yahweh hem schenken. Het is logisch dat de gedachten van Salomo dan teruggaan naar zijn vader David. Ook die heeft telkens opnieuw genade ontvangen in zijn leven.

We vragen ons soms af hoe we een goed voorbeeld voor onze kinderen kunnen zijn. Zo graag wensen we dat ze de weg met de Heer mogen gaan. Daar voeden we ze voor op. Hier zie je dat voor Salomo het meest opvallende aan het leven van zijn vader is dat daar telkens opnieuw die genade van God was die hem leidde en droeg. Die herinnering wordt getriggerd in het brein van Salomo als hijzelf wordt geconfronteerd met de genade van God.

Dat is toch eigenlijk het allermooiste wat je je kinderen kan meegeven. ‘*Jongens, het zijn niet mijn inspanningen. Het is niet mijn doorzettingsvermogen. Het is niet mijn inzet. Het is genade en genade alleen*’.

Maar laten we wel wezen, bij een koning verwacht je dat inzet en doorzettingsvermogen nou juist wel op de eerste plaats staan. Nee, Salomo hoorde de stem van Yahweh en dacht: *'Ik mag net zo uit genade leven als mijn vader David'*. Wat kan je meer wensen van je opvoeding?

32. Genade bij de inwijding van de tempel

Salomo had tijdens zijn opvoeding het prachtige voorbeeld van zijn vader David gezien, hoe genade telkens centraal stond in zijn leven. Als dan ook het belangrijkste moment in het leven van Salomo is aangebroken, de inwijding van de Tempel, dan staat ook voor hem de genade van God centraal.

Salomo noemt zichzelf in het gebed in 1 Koningen 8 de knecht van Yahweh. Als die knecht profeteert hij in dit gebed hoe de genade van Yahweh Zijn heerlijke werk zal doen onder Zijn volk en tot heil van alle volkeren.

Tot elfmaal toe wordt de genade in dit hoofdstuk vermeld, verdeeld over de volgende drie verschillende Hebreeuwse woorden: ‘*cheded*’, ‘*chinnah*’ en ‘*chanan*’.

In ons vorig artikel had Salomo Yahweh nog aanbeden bij de Ark van het Verbond op de hoogte te Gibeon. Ondanks dat dit niet de plek was waar Yahweh aanbeden wenste te worden, had Yahweh hem genade betoond. Nu heeft Salomo de Ark naar Gods eigen plek laten brengen, waarbij nu alles vervuld is van Gods heerlijkheid en genade. De woonplaats van Yahweh, de Ark des Verbonds was op zijn rustplaats gearriveerd.

1 Koningen 8: 23 en zei: Yahweh, Elohim van Israël, er is in de hemel boven en op de aarde beneden geen Elohim als U, die vasthoudt aan het verbond en DE GENADE jegens uw knechten welke met hun hele hart voor uw aangezicht wandelen;

Hier staat het zelfstandig naamwoord “*cheded*”, dat genade, goedheid, vriendelijkheid, getrouwheid betekent.

Salomo staat hier niet als gezaghebbend vorst. Ook is hij niet één van de aangestelde priesters die plichtsgetrouw hun gebeden uitspreken. Hij staat hier als de man die zich bewust is dat hij van genade en genade alleen afhankelijk is. Zo spreekt hij Yahweh in dit gebed aan.

Het voert veel te ver voor het onderwerp ‘*genade*’ dat wij bespreken, om alles stuk voor stuk door te lopen. Het is echter van groot belang om hier te zien dat Salomo in dit hele gebed de weg van de genade van Yahweh tekent zoals Hij die gaat met Zijn volk Israël. Onderscheiden we dit niet dan zouden we makkelijk verkeerde praktische lessen voor onze eigen wandel hieruit kunnen trekken.

God houdt vast aan het verbond en de genade. Al zal het volk afwijken van de weg van Yahweh en ook al zal Yahweh hen daarom moeten tuchtigen door hen weg te voeren in de verstrooiing, toch zal Yahweh vasthouden aan Zijn verbond en Zijn genade. Op dat verbond kon Israël eventueel nog aanspraak maken omdat dit een heldere afspraak van God aan hun adres was. Hier wordt echter de genade nog eens als een extra aan toegevoegd. In Zijn relatie met Zijn volk houdt Yahweh ook nog eens vast aan Zijn niet te verdienen en niet afgesproken genade.

Romeinen 3: 3 Als sommigen ontrouw geworden zijn, zal dan hun ontrouw de trouw Gods tenietdoen?
Romeinen 11: 29 Want de genadegaven en de roeping Gods zijn onberouwelijk.

Yahweh houdt vast aan het verbond en de genade.

1 Koningen 8: 28 Wend U dan tot het gebed van uw knecht en tot zijn vraag om GENADE, Yahweh, mijn Elohim, en hoor naar het geroep en het gebed dat uw knecht heden voor uw aangezicht bidt,
1 Koningen 8: 30 Hoor dan naar de vraag om GENADE van uw knecht en van uw volk Israël, die zij te dezer plaatse opzenden zullen. Ja, U zult het horen in de plaats van uw woning, in de hemel; en wanneer U het hoort, zult U vergiffenis schenken.

Beide keren hebben we hier het zelfstandig naamwoord “*chinnah*”, dat Genade, Gunst, Vraag om Genade betekent.

“De vraag om genade van uw knecht.” Salomo eist niet als Koning. Hij is zich als knecht bewust van zijn afhankelijkheid van Gods genade alleen. Een mooier voorbeeld kan het volk niet hebben.

Wend U tot zijn vraag om genade. Hoor naar de vraag om genade. Direct aan de start van zijn gebed wijst Salomo erop dat de enige grond voor het volk Israël de genade van Yahweh is. Terwijl er nog geen sprake is van enige afwijking van het volk smeekt hij Yahweh om genade als de primaire grondslag te hebben voor Zijn relatie met dit volk.

*1 Koningen 8: 33 Wanneer uw volk Israël verslagen wordt door de vijand, omdat zij tegen U gezondigd hebben, en zij zich tot U bekeren, uw naam belijden, en tot U bidden en **GENADE VRAGEN** in dit huis,*

Hier hebben we dan het werkwoord “chanan”, dat genade bewijzen, betonen, vragen betekent.

Ze worden dus verslagen door de vijand, omdat zij tegen God gezondigd hadden. Hier hebben we zo’n praktische zaak in het bestuur van God met Zijn volk Israël. Voor ons, onder de huishouding van het geheimenis (Efeze 3: 9), geldt een oorlog niet als een tuchtiging van God. Voor Gods handelen met Zijn aardse volk was dit een gebruikelijke weg en dat zal het straks ook weer zijn.

Het praktische, Bijbelse antwoord hierop voor Israël is bekering, belijdenis en de vraag om genade.

*1 Koningen 8: 38 welk gebed, welke vraag om **GENADE** ook, die enig mens van uw hele volk Israël doen zal, omdat ieder van hen de plaag van zijn eigen hart kent, zodat hij zijn handen in dit huis uitbreidt, 1 Koningen 8: 45 hoor dan in de hemel naar hun gebed en vraag om **GENADE**, en verschaf hun recht.*

Beide keren heb je hier weer het zelfstandig naamwoord “chinnah”, dat Genade, Gunst, Vraag om Genade betekent.

Het volk kent de plaag vanwege zijn eigen hart. Ze zijn zich bewust dat de wegvoering onder vreemde machten Gods kastijding was vanwege hun afdwaling. Het is hun afwijken van Yahweh in hun eigen hart dat hen die plaag oplevert. Als zij de oorzaak van die plaag ‘kennen’, zoals dat hier beschreven staat, dan zullen ze met hun vraag om genade bij Yahweh komen en dan hoort Hij naar die vraag om genade. Genade is de basis voor hun herstel.

Deze toch wel duidelijk gespecificeerde genade is Gods basis voor Zijn handelen met het volk Israël. Die genade zal ook volledig uitgestort worden als het volk straks Zijn Messias zal zien terugkomen en zij zich zullen bekeren.

*1 Koningen 8: 47 wanneer zij het dan ter harte nemen in het land waarheen zij weggevoerd zijn, zich bekeren, en tot U **OM GENADE VRAGEN** in het land van wie hen weggevoerd hebben en zeggen: wij hebben gezondigd, ongerechtigheid bedreven en goddeloos gehandeld,*

En hier hebben we weer het werkwoord “chanan”, dat genade bewijzen, betonen, vragen betekent.

“Zich bekeren en om genade vragen.”

Hier wordt nogmaals helder en duidelijk Gods bestuur met Zijn volk getekend.

*1 Koningen 8: 49 hoor dan in de hemel, de vaste plaats van uw woning, naar hun gebed en naar hun vraag om **GENADE** en verschaf hun recht.*

*1 Koningen 8: 52 Laten dan uw ogen geopend zijn voor de vraag om **GENADE** van uw knecht en voor de vraag om **GENADE** van uw volk Israël, en hoor naar hen, zo dikwijls zij tot U roepen,*

*1 Koningen 8: 54 Toen Salomo dit hele gebed en deze vraag om **GENADE** tot Yahweh beëindigd had, stond hij op van voor het altaar van Yahweh uit zijn knielende houding, waarbij zijn handen naar de hemel uitgebreid waren*

Alle drie de keren is het hier het zelfstandig naamwoord “chinnah”, dat Genade, Gunst, Vraag om Genade betekent.

Knielende houding, waarbij zijn handen naar de hemel uitgebreid waren. Een overduidelijke houding van de afhankelijkheid van Salomo van de genade van Yahweh.

*1 Koningen 8: 59 - 60 Mogen deze mijn woorden, die ik voor het aangezicht van Yahweh uit Zijn **GENADE GEVRAAGD** heb, des daags en des nachts nabij Yahweh, onze Elohim, zijn, opdat Hij zijn knecht en zijn volk Israël recht verschaft dag aan dag, opdat alle volken van de aarde mogen weten, dat Yahweh Elohim is en niemand meer,*

Hier hebben we dan nog eens het werkwoord “*chanan*”, dat genade bewijzen, betonen, vragen betekent.

“Opdat alle volken mogen weten”.

Gods genade komt tot Zijn doel met Zijn aardse volk Israël. Waar nu nog altijd het grootste deel van deze twaalf stammen Israëls verstrooid zijn onder de volkeren, zal daar bekering komen en men zal om genade roepen. Dan zullen zij uitgaan om alle volkeren tot discipelen te maken (Mattheus 28: 19). De grootste tentoonstelling van Gods genade aller tijden.

33. Het antwoord dat God Salomo geeft

Deze serie overdenkingen over Gods genade onder het oude verbond sluiten we af met het antwoord dat God Salomo geeft.

*1 Koningen 9: 3 En Yahweh zei tegen hem: Ik heb je gebed en je vraag om **GENADE** gehoord, die je voor Mijn aangezicht als **GENADE GEVRAAGD** hebt; Ik heb dit huis dat Jij gebouwd hebt, geheiligd door Mijn naam daar voor altijd [Olam] te vestigen, en Mijn ogen en Mijn hart zullen daar te allen tijde zijn.*

Yahweh geeft in Zijn antwoord op het gebed van Salomo een dubbel getuigenis van Zijn genade. In de eerste plaats is dat in het zelfstandig naamwoord “*chinnah*”, dat Genade, Gunst, Vraag om Gunst betekent. In de tweede plaats is dat in het werkwoord “*chanan*”, dat genade of een gunst bewijzen, betonen, vragen betekent.

Tot elfmaal toe had Salomo om Gods genade gevraagd in zijn gebed bij de inwijding van de Tempel. Als een knecht van Yahweh had Salomo profetisch Gods handelen in genade met Zijn volk getekend. Die weg zou betekenen dat God Zich aan Zijn verbond en Zijn genade zou houden, maar tevens zou het betekenen dat als het volk zich van Hem zou afwenden Hij hen zou tuchtigen om hen terug te winnen. Precies dezelfde weg tekent Yahweh hier in de verzen 1 t/m 9.

Vers 1 zegt dat Yahweh voor de tweede maal aan Salomo verschijnt. Het tweede vers zegt dat het op dezelfde manier plaatsvond als bij Gibeon. Wellicht betekent dit dat het opnieuw in een droom plaatsvond. Gods genade is voor het volk Israël geheel en al aan een uiterlijke plaats verbonden. Yahweh nam de Tempel in bezit als Zijn woonplaats.

Bij ons zijn er geen uiterlijke kenmerken verbonden aan Gods handelen in genade. Paulus noemt dit in Colosse 2: 17 een schaduw van wat komen moest. Voor ons is de werkelijkheid Christus. Dat mag in Gods handelen met ons ook meer dan genoeg zijn.

Yahweh heeft de Tempel geheiligd door daar Zijn naam voor de komende aïon te vestigen. Twee zaken worden hier aan de genade van Yahweh tot Zijn volk verbonden. Ten eerste heeft Yahweh de Tempel geheiligd. Ten tweede is er een bepaald tijdstip [Olam] sterk verbonden aan deze uiterlijke plaats.

Heiligen is apart zetten. Yahweh heeft de Tempel apart gezet door daar Zijn naam te vestigen. Het uiterlijk teken daarvan was de wolkkolom, die wel de heerlijkheid van Yahweh genoemd wordt. Het volk wist dat het aan Yahweh verbonden was door dit uiterlijk teken. Gods handelen met ons in genade zal gebruikelijk niet vergezeld gaan door een uiterlijk teken.

Gods belofte van Zijn handelen in genade met dit volk ziet, als het ware, over alle tijdperken heen tot in de komende aïon. Feitelijk zou je al kunnen zeggen dat hier in Jeruzalem het Koninkrijk der hemelen gevestigd werd. Jeruzalem was het wereldcentrum geworden, van waaruit de wereldheerschappij van Israël en haar koning functioneerde.

1 Kronieken 29: 23 En Salomo zette zich op de troon van Yahweh als koning in de plaats van zijn vader David, en hij was voorspoedig, zodat geheel Israël hem gehoorzaamde.

Dit vergezicht over alle tijdperken heen naar de komende aïon verklaart de vaak onbegrepen uitspraak die we een paar verzen verderop tegenkomen.

1 Koningen 9: 5 Dan zal Ik je koningstroon over Israël voor altijd [Olam] bevestigen, zoals Ik tot je vader David gesproken heb: nimmer zal jou een man ontbreken op de troon van Israël.

De koningstroon voor Israël is voor de komende aïon bevestigd. De heerschappij van koning David zal dan letterlijk voortgang hebben.

Ezechiël 34: 23 Dan zal Ik een herder over hen aanstellen, die hen weiden zal: Mijn knecht David. Die zal hen weiden, die zal hun herder zijn.

De weg van Gods genade met Zijn volk zal tot op dat tijdstip via veel tuchtigen verlopen, zoals de verzen 6 t/m 9 van 1 Koningen 9 die beschrijven. Yahweh zal Zich echter houden aan Zijn verbond en Zijn genade. Het Koninkrijk der hemelen zal op aarde gevestigd worden.